

XVI. ker. Polgármesteri Hivatal	
Érkezett:	2020 NOV 25.
13/2219 - 20/2020	db mell.
Előadó: Majornel	Előszám:

Mátyásföldi Fecskefészek Óvoda
Pipitér 1. Telephely
Pipitér 2. Telephely

OM: 034622

PEDAGÓGIAI PROGRAM

1165 Budapest, Baross Gábor u. 32-36.
Farkashalom u. 42-44.
Csinszka u. 27.

MÁTYÁSFÖLDI FECSKEFÉSZEK ÓVODA

1165 Budapest, Baross Gábor u. 32-36.

OM azonosító: 034622 Munkáltatói törzsszám: 681-656

Tel.: 403-0404 e-mail cím: fecskefeszek.ovoda@gamesz16.hu

Pipitér 1. Telephely

1165 Bp., Farkashalom u. 42-44.

Tel./fax: 407-2205

Pipitér 2. Telephely

1165 Bp., Csinszka u. 27.

Tel./fax: 407-2604

Iktatószám: 592/80/2020.

Címzett: Kovács Péter Polgármester úr
Budapest XVI. kerületi Polgármesteri Hivatal

Tárgy: Pedagógiai Program módosítása

Tisztelt Kovács Péter Polgármester Úr!

Intézményünk a törvényi előírásoknak megfelelően módosította a Pedagógiai Programját. A változtatások megjelölésével mellékelten küldöm dokumentumot.

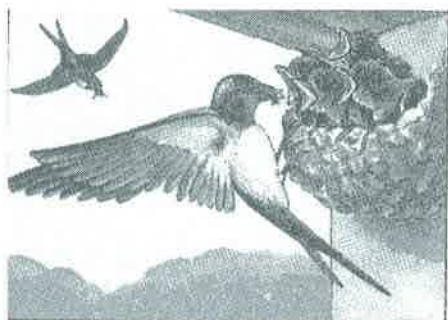
Budapest, 2020. november 24.

Tisztelettel:

Schrott Ildikó

Schrott Ildikó
intézményvezető

MÁTYÁSFÖLDI FECSKEFÉSZEK ÓVODA

1165 Budapest, Baross Gábor u. 32-36.

OM azonosító: 034622 Munkáltatói törzsszám: 681-656

Tel.: 403-0404 e-mail cím: fecskefeszek.ovoda@gamesz16.hu

Pipitér 1. Telephely

1165 Bp., Farkashalom u. 42-44.

Tel./fax: 407-2205

Pipitér 2. Telephely

1165 Bp., Csinszka u. 27.

Tel./fax: 407-2604

NYILATKOZAT

Alulírott Schrott Ildikó intézményvezető ezúton nyilatkozom, hogy intézményünk a törvényi előírásoknak megfelelően módosította a Pedagógiai Programját.

Az óvoda Pedagógiai Programjában történt változás miatt a Fenntartóra többletkötelezettség nem hárul.

Schrott Ildikó

Schrott Ildikó
intézményvezető

Páskulyné Kovács Erzsébet: A gyermek

Nézd, feléd nyújtja kis kezét:

gyöngye virágszirom.

Össze ne törd, mert

Mert nem ismer bűnt és

fájni fog nagyon.

Mert bízik benned:

Te felnőtt vagy

kis szemében és

rád bízva magát.

Vágyak, álmok élnek
a szívében, és egy tündérvilág.

Tündérmeséknek

fátyla lebben, s vele

száz csengő kacagás.

Ő elhiszi még, hogy szép,

hogy jó, hogy gyönyörű

ez a nagy világ.

Ő elhiszi még,

hogy jók az emberek,

elhiszi, igaz minden szavuk:

Legalább benned váljon valóra:

Ne legyen perc, ne legyen óra,

Amikor benned csalódni fog.

Tartalom

GYERMEKKÉP	6
I. 1. Az óvodai nevelés általános feladatai	14
I. 1. 1. Egészséges életmód alakítása - egészségfejlesztési program	16
I. 1. 2. Az érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	19
I. 1. 3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	21
I.2. Rendszerábra	22
II. MÁTYÁSFÖLDI FECSKEFÉSZEK ÓVODA HELYI NEVELÉSI GYAKORLATA ..	24
II. 1. Játék	27
II. 2. 1. A külső világ tevékeny megismerése	28
II. 2. 2. Környezetünk mennyiségi és formai összefüggései	59
II. 3. Verselés, mesélés	61
II. 4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	66
II. 5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	71
II. 6. Mozgás	74
II. 7. A munka jellegű tevékenységek megvalósulása	75
II. 8. A tevékenységben megvalósuló tanulás	76
III. 1. Esélyegyenlőség	77
III. 2. Gyermekvédelem	79
III. 3. Integrált nevelés	81
IV. Az óvodai élet megszervezésének elvei	84
IV. 1. Személyi feltételek	84
IV. 2. Tárgyi feltételek	84
IV. 2. 1. Eszköz és felszerelés jegyzék	84
IV. 3. Az óvodai élet megszervezése	85
IV.3.1. Dokumentáció és ehhez kapcsolódó óvónői feladatok	85
IV. 3. 2. A gyermek egyéni képességeinek mérése, nyomon követése	86
IV. 3. 3. Napirend és hetirend	87
V. Kapcsolatrendszer	89
V. 1. Család – óvoda kapcsolata	89
V. 2. Kapcsolatok egyéb intézményekkel	90
VI. Szolgáltatásaink	93
VI. 1. Fenntartó által finanszírozott szolgáltatások	93
VI. 2. Önköltséges szolgáltatások	93
VI. 3. Költségtérítés nélküli foglalkozás:	93
VII. A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére	94
Legitimációs záradék	97

Az óvoda pedagógiai programja az alábbi törvényi előírásoknak megfelelően készült:

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (és módosításai)
- 20/2012. (VIII. 31.) a nevelési–oktatási intézmények működéséről szóló EMMI rendelet (és módosításai)
- 363/2012. (XII. 17.) az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló kormányrendelet és ennek 137/2018. (VII.25.) módosítása
- 32/2012. (X. 8.) a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvéről szóló EMMI rendelet 1. számú melléklete
- 1997. évi XXXI. tv. a Gyermek védelemről és gyámügyi igazgatásról

ÓVODÁNK HELYZETKÉPE

Óvodánk Budapest kertvárosi részében, könnyen megközelíthető helyen, Mátyásföldön helyezkedik el, több generációs családi szerkezetű, kertes házaspár és lakótelepi környezetben.

Intézményünk 3 korszerű épületében összesen 26 csoport működik. Az épületeket árnyas kertek, teraszok, mozgásfejlesztést segítő fából készült játékeszközök egészítik ki. A hozzánk járó gyerekek szülei társadalmi és szociális helyzetüknél fogva erősen heterogén összetételűek.

Mindhárom épületnek vannak összehangolt pedagógiai normát közvetítő kialakult értékei, melyek az óvoda épületeinek sajátosságaiból adódnak. Ezeket külön fejezetenként jelenítjük meg a programban.

GYERMEKKÉP

~~Minden gyermeknek meg kell ismernie a felnőttvilág csodálatos, érdekes titkait.~~

~~A szeszélyes természeti jelenségek világának, a kiszámítható és kiszámíthatatlan emberi kapcsolatoknak az értékeit és veszélyeit, hogy mint felnővekvő gyermek meg tudja állni a helyét, hogy önálló, kiegyensúlyozott, boldog emberré válhasson.~~

Óvodánk olyan nevelésre, fejlesztésre törekszik, ahol megvalósul a gyermekek mindenek felett álló érdekének érvényesülése, s külső kényszerszertől mentes környezetben nevelkedhetnek.

Abból a tényből indul ki, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

A gyermek fejlődő személyiség. Fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. ~~A gyermeket – mint fejlődő személyiséget – szeretetteljes gondoskodás és külön védelem illeti meg.~~

~~Az óvodánkban nevelt gyermekek érzelmekre épülő, pozitív szociális viselkedési mintát örökítenek tovább. Gyermekeink eljutnak örömteli, változatos tevékenységgel, tapasztalatszerzéssel az önismeret, az önmegvalósítás, önérvényesítés lehető legmagasabb fokára.~~

Ezekből adódik, hogy életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénileg változó testi és lelki szükségleteik vannak, ~~melyet nevelőmunkánk során messzemenően figyelembe veszünk. A személyiségfejlesztés folyamatában arra törekszünk, hogy független, önállóan gondolkodó, problémamegoldó, önmagát ellátni képes, kreatív, segítőkész, toleráns és békeszerető gyermekeket neveljünk.~~ Ezért a gyermeket körülvevő személyi- és tárgyi környezetnek meghatározó szerepe van.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére irányul, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglevő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Óvodánkban a gyermekek jogai:

- Saját ritmusuknak megfelelően éljenek
- Ne legyenek mindig tiszták és tökéletesek

- Olyannak fogadják el őket, amilyenek
- Ne bánjanak velük felelőtlenül
- Tisztában legyenek lehetőségeikkel
- Kérdéseikre választ kapjanak, hogy a tudást megszerezhessék
- Személyiségük tiszteletben tartásához, emberi méltóságához
- Elismeréshez, dicsérethez
- Érzelmi biztonsághoz, bizalomhoz
- Kiteljesedéshez és felelősségvállaláshoz
- Sikerhez, hibázáshoz, bíráláshoz

- Alkotáshoz és feltaláláshoz, kísérletezéshez
- Fejlődéséhez szükséges szakmai segítséget megkapják
- Kommunikációhoz, önkifejezéshez
- Világ megértéséhez, környezetébe való beavatkozáshoz
- Hogy ne kényszerítsenek rájuk felesleges szabályokat

ÓVODAKÉP

~~„Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény, amely a gyermeket fokozatosan, de különösen az utolsó évében az iskolai nevelés-oktatásra készíti fel.” (2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről)~~

~~Az óvodás korú Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család, s ebben az óvoda kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be.~~

~~Óvodásaink számára — a szociokulturális helyzetünk figyelembevételével — olyan óvodát szeretnénk biztosítani, ahol tiszteletben tartjuk a család elsődleges szerepét a nevelésben, ugyanakkor kölcsönös bizalmon alapuló nevelőpartneri kapcsolatot kívánunk kialakítani. Közvetve szeretnénk segíteni a családok tipikusan mai nevelési gondjain, tiszteletben tartva azok jogait és kötelességeit, és azon elvárásokat, melyek az elmúlt évek szülői tapasztalatait és felénk közvetített igényeit tükrözik. Ezek az információk azt kívánják tőlünk, hogy elsődleges legyen a biztonságos és szeretetteljes környezet kialakítása, a gyermekek folyamatos ellátása, és sokoldalú fejlesztése.~~

~~Óvodánk támaszkodik a hazai hagyományos nevelési értékekre, az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjára, a korszerű fejlődés és nevelés-lélektani kutatások eredményeire, például Porkolábné Dr. Balogh Katalin — Személyiségfejlesztő, prevenciós programjára.~~

~~Az óvodánk pedagógiai tevékenységrendszeré és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.~~

~~A Székhely Óvodában ezen kívül B. Móhes Vera — Montessori szellemű elméleti és gyakorlati tapasztalataira építünk.~~

~~A Pipitér 1. Telephely Farkashalom utcai óvodájának környezetében található Naplás tó, Szilas patak, természetvédelmi terület, kis-erdő, szelektív hulladékgyűjtő elősegíti a környezeti nevelés feladatainak kiemeltebb megvalósítását.~~

~~A Pipitér 2. Telephely Csinszka utcai óvodájában tudatosan neveljük gyermekeinket a környezeti kultúrára, a népi hagyományok megőrzésére, tiszteletben tartására, rugalmasan alkalmazkodva a társadalom változó elvárásaihoz, az intézmény színvonalas működése érdekében.~~

~~Közvetetten segítséget kívánunk nyújtani az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez. A nemzeti őtnikai kisebbséghez tartozó és migráns gyermekek~~

~~számára biztosítani kívánjuk a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.~~

~~Pedagógiai munkánk során olyan környezetet kívánunk megteremteni, ahol a gyermekek boldog, külső kényszertől mentes óvodás éveket, a szülők biztosságát, a nevelők mindennapos megmérettetéssel kísért sikerélményt kaphatnak.~~

~~Mindezek megvalósításában szakmailag jól felkészült pedagógusok és pedagógiai munkát segítő munkatársak állnak rendelkezésünkre.~~

~~Olyan magatartást próbálunk tanúsítani gyermekeinkkel és a felnőttekkel egyaránt, amelyet az őszinteség, a megértés, a kedvesség, a tisztelet, a másokban a jó észrevétele, a megbecsülés jellemez. Mindezek eléréséhez fontos, hogy mindenki nagyon jól ismerje önmagát.~~

~~„Ahhoz azonban, hogy azonosulási minta legyen, neki kell önmagát adni, spontán, szabad módon kell viselkednie.”~~

~~Buda Béla~~

I. Programunk célfejezete

I. 1. Alapelveink

- ~~Esélyegyenlőség biztosításának elve.~~
- ~~A hátrányos megkülönböztetés tilalmának elve (fajra, nemre, vallásra, etnikai hovatartozásra, anyagi, műveltségi szintre való tekintettel)~~
- ~~Különleges bánásmód biztosításának elve.~~

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek három éves korától a tankötelezettségig.

Óvodai nevelésünk céljai:

- ~~Egyéni sajátosságok figyelembevételének elve:~~
 - ~~gyermek személyiségéhez, egyénhez igazodó pedagógiai hatások,~~
 - ~~egyéni eljárásokkal a gyermekek személyiségének megsegítése,~~
 - ~~differentiált, a gyermek egyéni képességeihez mért fejlődés biztosítása.~~
- ~~Tevékenységek központúság elve.~~
- ~~Gyermeki szükségletek kielégítésének elve.~~
- ~~Tapasztalatszerzés elve – motiváció.~~
- ~~Az óvodában eddig kialakított értékek megőrzésének elve.~~
- ~~Az olyan segítségnyújtást, ahol nagymértékben támaszkodunk a gyermekek aktivitására és önállóságára „Segíts nekem, hogy magam csinálhassam!” (Mária Montessori) (Kiemelten a Székhely Óvodában)~~

I. 2. Céljaink

- A gyermekek szabad játékra, tevékenységre és mozgásra alapozott sokoldalú, harmonikus fejlesztése, személyiségük kibontakoztatásának elősegítése, a hátrányok csökkentése, életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével ~~(ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását).~~
- Egyéni bánásmóddal, a képességek egyéni fejlesztésével segítjük a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrációját
- Független, kreatív, önállóan gondolkodó, együttműködésre képes, békeszerető emberek formálása-
- Sikeres iskolakezdéshez szükséges képességek kialakítása, esetleges zavarainak prevenciója-

- Nyugodt, békés légkörben egymással toleráns, segítőkész, tevékeny gyermekek nevelése.
- A népi kultúra szellemi, tárgyi alkotásaival értékek közvetítése, átörökítése ~~(kiemelten a Pipitör 2. Telephelyen).~~
- Óvodánk célja a környezet iránti érzékenység fölkeltése, az élményszintű tapasztalatszerzés elősegítése, a környezettudatos magatartás formálása, emberi értékek közvetítése ~~(kiemelten a Pipitör 1. Telephelyen).~~

Óvodai nevelésünk alapelvei:

- A gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi
- Egyéni sajátosságok figyelembevételének elve
- A gyermek személyiségéhez, egyénhez igazodó pedagógiai hatásokkal, egyéni eljárásokkal a gyermekek személyiségének megsegítése; differenciált, a gyermek egyéni képességeihez mért fejlesztés biztosítása
- Esélyegyenlőség biztosításának elve
- A hátrányos megkülönböztetés tilalmának elve (fajra, nemre, vallásra, etnikai hovatartozásra, anyagi, műveltségi szintre való tekintettel)
- Különleges bánásmód biztosításának elve
- Tevékenységek központúság elve
- Gyermekek jogok, szükségletek kielégítésének elve
- Tapasztalatszerzés elve – motiváció
- Az óvodában eddig kialakított értékek megőrzésének elve

Óvodánk támaszkodik a hazai hagyományos nevelési értékekre, az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjára, a korszerű fejlődés és nevelés-lélektani kutatások eredményeire.

Az óvodánk pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.

Óvodánkban tudatosan neveljük gyermekeinket a környezeti kultúrára, a népi hagyományok megőrzésére, tiszteletben tartására, rugalmasan alkalmazkodva a társadalom változó elvárásaihoz az intézmény színvonalas működése érdekében.

Közvetetten segítséget kívánunk nyújtani az iskolai közösségekbe történő beilleszkedéshez. A nemzeti etnikai kisebbséghez tartozó és migráns gyermekek számára biztosítani kívánjuk a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

Óvodánkban szakmailag jól felkészült pedagógusok és pedagógiai munkát segítő munkatársak állnak rendelkezésünkre.

Olyan magatartást próbálunk tanúsítani gyermekeinkkel és a felnőttekkel egyaránt, amelyet az őszinteség, a megértés, a kedvesség, a tisztelet, a másikban a jó észrevévése, a megbecsülés jellemez.

„Ahhoz azonban, hogy azonosulási minta legyen, neki kell önmagát adni, spontán, szabad módon kell viselkednie.”

Buda Béla

- Saját ritmusuknak megfelelően éljenek.
- ~~No legyenek mindig tiszták és tökéletesek.~~
- Olyannak fogadják el, amilyenek.
- ~~No bánjanak velük felelőtlenül.~~
- ~~Tisztában legyenek lehetőségeikkel.~~
- Kérdéseikre választ kapjanak, a tudást megszerezzék.
- ~~Személyiségük tisztelőben tartásához, emberi méltóságához.~~
- ~~Elismeréshez, dicsőrethez.~~
- ~~Ézelmi biztensághoz, bizalemhoz.~~
- ~~Kiteljesedéshez és felelősségvállaláshoz.~~
- ~~Sikorhoz, hibázáshoz, bíráláshoz.~~
- ~~Alkotáshoz és feltaláláshoz, kísérletezéshez.~~
- ~~Fejlődéséhez szükséges szakmai segítséget megkapja.~~
- ~~Kommunikációhoz, önkifejezéshez.~~
- ~~Világ megértéséhez, környezetébe való beavatkozáshoz.~~
- ~~Hogy ne kényszerítsenek rájuk doktrínákat.~~

I. 3-1. Az óvodai nevelés általános feladatai

~~Az emberi kultúra örökségét az idősebb nemzedék közvetíti a fiatalabb generációnak. Mindenütt átadják az öregek a fiataloknak tapasztalataikat, megtanítják az életben helytállni, mire felnőnek. A felhalmozott értékeket, hagyományokat, szokásokat átadjuk a gyermekeknek, alapozva érdeklődésükre. Programunk a környezet megismerésére nevelés köré csoportosítja az óvodai nevelés témaköreit, melyek nem választhatók szét mereven. Tudatosan, komplex módon közelítünk meg egy adott témát.~~

Az óvodai nevelés feladata az óvodás korú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Az óvodás korú gyermek fejlődési jellemzői, aktuális fejlettségi szintje és az előzetes, más forrásból (család, bölcsőde) származó tudásának, tapasztalatainak felhasználásával.

Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása
- az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés
- az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása
- a környezet megismerésére és védelmére, megóvására való nevelés
- a sajátos nevelési igényű, hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek integrált nevelése

Ennek érdekében feladataink:

- a célok eléréséhez szükséges feltételek biztosítása
- a fejlesztés tartalmának az egyén fejlődéséhez igazodó tervezése, alakítása
- a személyiség teljes megismerésére törekvés az optimális fejlesztés érdekében
- az esélyegyenlőség biztosítása minden gyermek számára
- a nevelés- oktatás színvonalának folyamatos fejlesztése a külső és belső igények, a változások figyelembe vételével.

I. 31. 1. Egészséges életmód alakítása - egészségfejlesztési program

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

~~Ezen belül az óvodai nevelés feladata:~~

Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- A gyermekek gondozása, testi szükségleteik, mozgásigényük kielégítése-
- A gyermekek egészségének védelme, óvása, edzése, megőrzése, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása-
- A gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása-
- Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukor tartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés szokásainak alakítása-
- A gyermekek életkorához igazított életritmus kialakítása-
- Környezettudatos magatartás megalapozása, kialakítása. A környezet védelméhez és megóvásához, a fenntarthatósághoz kapcsolódó szokások kialakítása. /szelektív hulladékgyűjtés, természetvédelem//. Séták, kirándulások, Madarász-ovi szervezése-
- A harmonikus, összerendezett mozgás és a testi képességek fejlődésének elősegítése. Mozgáskultúrájuk fejlesztése és egészségük megóvása érdekében láb- és testtartásjavító torna tartása. Az óvoda udvarán a szabad mozgáshoz, edzéshez változatos lehetőségek, eszközök biztosítása-
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre való fokozottabb odafigyelés, segítségnyújtás. Megfelelő szakemberek bevonásával – a szülőkkel, óvodapedagógusokkal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Az egészségfejlesztés területei:

- egészséges táplálkozás
- mindennapos testnevelés, testmozgás
- személyi higiéné (tisztálkodás, öltözködés, pihenés)
- testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése
- a bántalmazás, erőszak megelőzése
- baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás.

Megvalósítás, feladataink:

- Az önkiszolgáló feladatok elvégzéséhez a tevékenységek többszöri gyakorlását tesszük lehetővé, alakítva gyermekeink énképét, segítve önállóvá válásukat, hiszen a testápolás, öltözködés, étkezés, önkiszolgálás közben természetes módon fejlődnek és fejleszthetők a ránk bízott kicsinyek. Ezt segítik elő a gondozási teendőket ábrázoló folyamatábrák. ~~Mivel~~ Minden tevékenységet tudatos, pontos szóbeli megerősítés kísér, ~~ezért is.~~ Ezért fontosnak tartjuk a napirend kialakításánál, hogy megfelelő idő álljon a gyermekek rendelkezésére, a nyugodt, kiegyensúlyozott játékra, feladatvégzésre, gyakorlásra. Mindezek figyelembevételével alakítjuk a folyamatos tevékenykedést, rugalmas időkeretet biztosító, évszakokhoz igazított napirendünket. A rendszeresen, ugyanabban az időpontban végzett tevékenységek biztosítják azt a ritmust, amely segíti a gyermekek eligazodását az időben, melyek biztonságot nyújtanak számukra.
- Gondozás
÷Gyermekeink jó közérzete adhat alapot az óvodai tevékenységek nyugodt végzéséhez. Felnőttként mintát adunk, tanítjuk és gyakoroljuk a szokásokat, melyek bizonyos idő után készséggé válhatnak. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi a kapcsolatot a gyermekkel. Egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal.

- Mozgás, edzés

÷Fontos feladatunk gyermekeink természetes mozgásigényének kielégítése, egészségének, testi épségének védelme, edzése. Mindezek elérése érdekében igyekszünk megteremteni az optimális feltételeket. A sokféle mozgáslehetőség, melyeket programunk biztosít, kedvezően befolyásolja óvodásaink szervezetének fejlődését. A kiegyensúlyozott fejlődés egyik feltétele a rendszeres pihenés, melyhez biztosítjuk a nyugodt légkört, a szükséges tárgyi és személyi feltételeket, és figyelembe vesszük gyermekeink egyéni igényeit.

- Betegségmegelőzés és egészségvédelem: A gondozási, és a mozgásfejlesztési feladatok megfelelő ellátásával gyermekeink egészségének megóvását valósítjuk meg, nagy hangsúlyt fektetve a higiénias szabályok betartására. Fokozottan figyelünk olyan ritkán előforduló betegségekre, ami nem zárja ki a közösségbe kerülést, de több odafigyelést igényel (allergia).
- Nagy figyelmet fordítunk a fenntartóval és a gyermekétkeztetéssel együttműködve az egészséges étrend kialakítására, kiegészítésére (zöldség- és gyümölcsnapok, ~~Egészség-hét~~Egészséghét programjai).

I. 31. 2. Az érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

- Nyugodt, érzelmi biztonságot nyújtó, családi légkört, állandó értékrendet teremtünk, melyen keresztül a gyermekek meglévő tapasztalatainak felhasználásával, a társakkal való kapcsolatot, a viselkedési szokások fejlődését segítjük elő.
- Gondoskodunk arról, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, derűs, kiegyensúlyozott ~~szeretet~~ szerezteteli légkör vegye körül.
- Az alapvető erkölcsi értékek közvetítésével, bizalomerősítő és kapcsolatteremtő eljárások megismertetésével, az emberi különbségek elfogadtatásával biztosítjuk az érzelmi nevelést és a szocializációt.
- A gyermekek alapvető erkölcsi normáinak és tulajdonságainak megalapozása és kialakítása fontos feladatunk.
- Az erkölcsi értékek alakításában lényeges a jó- és rossz felismerése, az igazságosság, felelősségvállalás, őszinteség. A gyengébbek védelmére nevelés, tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre (esetükben szükség szerint, különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati, jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel), a nemzetiségi gyermekek integrációjára.
- Önérvényesítő képességüket és a kooperációs készségüket megalapozzuk és erősítjük.
- A személyek közötti kapcsolatok új formáinak alakítása, mely egyaránt értendő gyermek - felnőtt, és gyermek - gyermek kapcsolatokra, az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációjára, bánásmódjára, és viselkedésére, modellértékű szerepének betöltésére.
- Az énkép- önismeret- önértékelés fejlesztése.
- Fontos, hogy a gyermekek megismerjék és gyakorolják a társas együttélés, önérvényesítés alapvető szabályait.
- Szűkebb és tágabb környezet megismertetése, a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és a családhöz való kötődés alapjainak megteremtése.

Óvodánk szokásai, hagyományai, ünnepei, érzelmi átélésre, gazdagon motivált tevékenységekre adnak lehetőséget. Célunk elérése érdekében biztosítjuk azt, hogy a szervezésben a gyermekek is részt vegyenek koruknak megfelelően.

Szokásaink, ünnepeink, hagyományaink havonkénti bontásban:

Születés- és névnapok megünneplése
Mihály napi vásár (09.29. Pipitér 2. Telephely)
Szüret (10. hó Pipitér 2. Telephely)
Állatok Világnapja (10.04.)
Terménykiállítás (11. hó)
Adventi tevékenységek (11. hó)
Mikulás (12.06.)
Luca nap (12.13.)
Karácsony (12. hó)
Egészség hét (01. hó)
Farsang, Télűzés (02.hó)
Nemzeti ünnep (03.15.)
Víz Világnapja (03.22.)
Húsvéti előkészületek (03-04.hó)
Föld Napja (04.22.)
Anyák napja (05. hó)
Madarak, fák Napja (05.10.)
Gyerekhét (05. hó)
Évbúcsúztatók (05-06. hó)
Nemzeti összetartozás napja (06.04.)

I. 31. 3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

- Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladatunk.
- Az anyanyelv fejlesztése, és a kommunikáció különböző formáinak alakítása - beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel - az óvodai nevelőtevékenységünk egészében jelen van.
- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére figyelmet fordítunk.
- A gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára - mint életkori sajátosságra -, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítunk változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.
- Az értelmi nevelés során feladatunk a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) - alkotóképesség - fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző ~~környezet~~környezetet biztosítunk.

Főntosnak tartjuk:

- ~~A gyermekek kognitív képességeinek folyamatos fejlesztését; preventív tevékenységekkel az esetleges problémák kiszűrését.~~
- ~~Olyan helyzetek teremtése, amelyekben a gyermekek szívesen beszélnek, mesélnek, kérdeznak, meghallgatnak másokat, érzelmeiket, elképzeléseiket megfelelő formában fejezik ki.~~

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés tartalma:

Prevenció:

Programunk tudatosan felvállalja a sikeres iskolakezdéshez szükséges képességeket meghatározó funkciók fejlesztését. Így a lehetséges tanulási zavarok korai kiszűrését és megelőzését is.

A pszichikus funkciók fejlesztését közvetett módszerekkel valósítjuk meg, és a fő nevelési területeken végzett feladatokban fogjuk össze, építve a gyermekek érdeklődésére.

A képességek fejlesztésében a játékosság mellett a mozgásra alapozunk. E feladataink leghatékonyabb megoldásához nyújt segítséget az a meghatározott szempontsor alapján összeállított fejlesztőprogram, melynek lényege a sokoldalú fejlesztés.

Területei:

- mozgásfejlesztés
- testtéma-fejlesztés
- észlelésfejlesztés
- verbális fejlesztés

A prevenció és a fejlesztőprogram hatékony alkalmazásához szükséges évnői óvodapedagógusi feladatok:

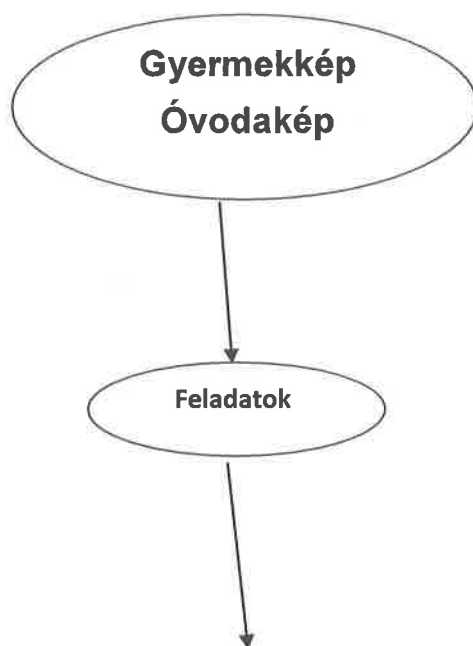
- A gyermek fejlettségi szintjének megállapítása és megfelelő feltételek biztosításával a hiányos ismeretek pótlása, további fejlődés elősegítése.
- A család figyelmének felhívása a lemaradásra, a fejlesztési folyamat és az eredmény ismertetése, együttműködés a gyermek érdekében.
- Súlyosabb lemaradás esetén szakember segítségének kérése.

***Anyanyelv és kommunikáció:**

Az anyanyelvi nevelés átfogja egész nevelő munkánkat, óvodánk életének minden területét. Közvetítőelemként jelen van a nevelési feladatok megvalósításának minden mozzanatában. Eredményes megvalósításával hozzájárulunk gyermekeink azon képességeinek megalapozásához, melyek a sikeres iskolakezdéshez szükségesek.

Gyermekvédelem

-I.42. Rendszerábra

Feltételrendszer

II. MÁTYÁSFÖLDI FECSKEFÉSZEK ÓVODA HELYI NEVELÉSI GYAKORLATA

Programunk koncepcionális hangsúlya:

Környezeti nevelésre, hagyományőrzésre épülő programunkban a fő hangsúly az ember és környezet harmóniája, hagyomány tisztelete, ez iránt való fogékonyság megalapozása a gyermek érzelmein keresztül. A gyermek a tevékenysége során tapasztal, melynek során tanul.

Az alábbi szakaszon át juttatjuk el gyerekeinket az iskolába lépéshez szükséges szándékos tanulás készségéhez:

- játékban tanulás
- játékba ágyazott tanulás
- játékba integrált tanulás
- játékra épülő tanulás
- játékos tanulás

Nevelésünkben a mindennapok hagyományőrző tevékenysége, a természet ünnepei, a jeles napok kiemelkedően fontos szerepet töltenek be.

A környezeti kultúrára – környezetvédelem, természetvédelem -, a hagyományok megismerésére szeretnénk nevelni gyerekeinket.

Így kiemelt hangsúlyt fektetünk a környezettudatos magatartásformálás megalapozására, alakítására, valamint arra, hogy az igazi öröm az ünnepeket megelőző készülődésben, várakozásban legyen.

~~II. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai a Székhely Óvoda és a Pipitér telephelyekre vonatkozóan~~

II. 1. Játék

- A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék – szabad-képzettársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete. A gyermeki játék spontán szabadon választott, minden külső kényszertől mentes tevékenység. A kisgyermek a külvilágból és a saját belső világából származó benyomásait a játékban tagolja, így válik a játék kiemelt jelentőségűvé, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő élményt adó tevékenységgé.
- Az óvodapedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítőtve, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad.
- A játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség. Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportléggkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.
- A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.
- Fontos, hogy a játék élményszintű legyen, melynek során fejlődnek a gyerekek mindazon érzelmi, értelmi és testi képességei, amelyek szükségesek a harmonikus személyiségfejlődés és a környezeti nevelés, hagyományörzés céljainak megvalósításához.
- A játékban közelívé és elfogadhatóvá válnak az erkölcsi követelmények, és megnyílik a lehetőség ezek értelmének felfogására és a helyes magatartás

gyakorlására. A játékban jelentkeznek és fejlődnek a gyerekek közti társas kapcsolatok.

II. 2. Verselés, mesélés

- Óvodánkban a játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdoló, versek hozzájárulnak a gyermekek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek számára érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak.
- Mindennapjainkban a magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre.
- A mindennapos mesélések a gyermekek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítői. A mese képi és konkrét formában feltárja a gyermekek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésmódokat.

A meséink alkalmasak az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására. Visszaigazolják a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást is kínálnak. A mesék tárgyi világot is megelevenítő, átlakosító szemléletmódja, és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre. 1. A

- A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermekek nagy érzelmi biztonságban érzik magukat, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás olngedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenítenek meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.
- Támogatjuk a gyermekek saját vers- és mesealkotását, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálását, mely az önkifejezés egyik módja.
- Óvodánkban a mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermekek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.
- Anyagválasztásunkban a népi népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, ritmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

II. 3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

- Az óvodánkban a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát.
- Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik.
- Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.
- Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.
- A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógusok figyelembe veszik a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.
- Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

II. 4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

- A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

Az óvodapedagógusaink az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosít. Maga a tevékenység, s ennek öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

- ~~Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló, térbeli tájékozódó és rendezőképes-ségek alakulását, a gyermeki élmény-és-fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek tér-forma és szín-képzeteinek gazdagodását, képi-gondolkodásuk fejlődését, esztétikai-érzékenységük, szép-iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.~~
- ~~Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.~~

~~Az ünnepi készülődéshez az óvoda bevonja a szülőket is, a gyermekekkel közösen a családi munkadélutánokon az aktuális tevékenységek közös megszervezésére.~~

~~II.5. Mozgás~~

~~A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodás kor a természetes hely, helyzetváltoztató, és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket~~

- ~~sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.~~
- ~~A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő, és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakításában, felerősítik, kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatásait.~~
- ~~A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének a pozitív énkép, önkentrell, érzelmszabályozás,~~

~~szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás fejlődésére.~~

- ~~• Az óvodapedagógusok feladatai, hogy biztosítják a csoportszobában és a szabadban a rendszeres mindennapos és kollektív légkörben végzett mozgást, amely idővel a gyermekek igényévé válhat. Feladatuk a gyermekek edzése, mozgásszintjük tudatos fejlesztése, úgy, mint motoros képességek, testséma, nagy és finommozgások, szem/ kéz/láb koordináció, egyensúlyérzék. Mindehhez biztosítjuk a megfelelő időt, helyet, eszközt és szervezeti formát. A mozgásfejlesztés, mozgásos játék tervezésénél figyelembe veszik a csoport összetételét, életkori sajátosságát, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjét. A mozgásfejlesztés során is megteremtik az anyanyelvi, kommunikációs fejlesztés lehetőségeit. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő kooperatív mozgásos játékok széles körű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.~~

II. 6. külső világ tevékeny megismerése

- A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti-emberi-tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.
- ~~• A gyermek, miközben felfedezzi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.~~
- A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alak, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségszemlélete.
- Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására

- —Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.
- Az óvodapedagógus támogasson pozitív érzelmi nyitást a környezet, a hagyomány felé, sokoldalú tapasztalatszerzés útján biztosítsa a gyermekek életkorának megfelelő, számukra örömteli, élményeket adó és cselekvésre készítő ingereket.

~~II. 7. A munka jellegű tevékenységek megvalósulása~~

~~Amikor a munkajellegű feladatok elvégzése örömteli, sikert hozó tevékenység, akkor a gyermekek a saját személyükkel kapcsolatos feladatok elvégzésétől fokozatosan eljutnak addig, hogy a közösségért is szívesen vállalnak feladatot.~~

~~Ahogy a tevékenységük egyre önállóbbá válik:~~

- ~~önkiszolgálás~~
- ~~segítés az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek~~
- ~~csoporttársakkal együtt, értük, majd önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízatások teljesítése~~
- ~~naposi munka~~
- ~~reszort feladatok (állat-, növény-, környezetgondozás)~~
- ~~egyéb megbízások során, úgy a gyermekek egyre magasabb fokú együttműködésre képesek.~~

~~Természetes módon fejlődik magatartásuk, társas kapcsolatuk. Kibontakoznak a csoportra jellemző erkölcsi szabályok, normák, ezért a munkára nevelés és a szocializáció egymástól nem elválasztható módon egymásra hatva valósul meg a nevelés teljes folyamatában.~~

Célunk elérésénél figyelünk rá, hogy túlterhelés nélkül, minden gyermeknek legyen valamilyen feladata, hisz ezáltal is éreztetni kívánjuk, hogy fontos tagja közösségünknek. Munkavégzés közben sok lehetőség adódik a beszélgetésre, munkafolyamatok, eszközök megnevezésére, amiktől fejlődik szókincsük, fogalmi gondolkodásuk. Örömmel, szívesen végzett aktív tevékenység legyen számukra. Alkalmi megbízások közben, természetes élőhelyzetben fejlődik kommunikációs készségük, gyakorolják az illemszabályokat. Munkavégzés közben környezetükről, saját magukról sokoldalú, speciális ismereteket szereznek, fejlődik a munkavégzéshez szükséges attitűd és képességek, készségek, tulajdonságok, mint kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának a lehetősége. Miközben tapasztalatokat gyűjtenek, fejlődik érzékelésük, gondolkodásuk, ügyesedik a mozgásuk, így a munkafeladatok végzése segíti fejlődésüket. Ez a fejlődés azonban csak az örömteli, szívesen végzett feladatok során lesz teljes. Közösségi kapcsolatok a kötelességteljesítés alakításának eszköze, saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

Az óvodapedagógus részéről a gyermeki munka, tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekekkel való együttműködést és folyamatos, konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

II. 8. A tevékenységben megvalósuló tanulás

- Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánpótlásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.
- Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. Az óvodapedagógusaink a gyermekek előzetes élményire és tapasztalataira építve támogató környezet megteremtésével a gyermekek ismereteit bővíti, rendszerezi.
- A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

- ~~Egyéni érdeklődésének megfelelő tevékenységek biztosítása, a gyermekek önállóságának, kitartásának, figyelmének, feladattudatának fejlesztése.~~
- ~~A tanulás lehetséges formái az óvodában:~~
 - ~~— az utánzásos minta és modellkövetéses magatartás és vicelkedéstanulás, szokások alakítása;~~
 - ~~— a spontán játékos tapasztalatszerzés;~~
 - ~~— a játékos, cselekvéses tanulás;~~
 - ~~— a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;~~
 - ~~— az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;~~
 - ~~— a gyakorlati problémamegoldás.~~
- ~~Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.~~

A SZÉKHELY ÓVODA HELYI NEVELÉSI GYAKORLATA

1. Külső világ tevékeny megismerése

„Minden gyermekben megvan a cselekvési vágy és a világ megismerésének igénye, csak annak kibontakoztatását kell elősegíteni” (Montessori)

A gyermekek kíváncsiak az őket körülvevő összetett világra. A tapasztalatnak, a gondolkodásnak bonyolult és hosszú útját kell megjárniuk, ameddig a dolgok tulajdonságait képesek áttekinteni, és azokat megnevezni. Fontosnak, lényegesnek tartjuk, hogy fejlesztőmunkánk során ezt a hosszú utat lerövidítsük és mindezt a gyermekek önállóan, játékos tevékenységekkel ériék el.

Cél:

A gyermekek életkoruknak megfelelő szinten minél több tapasztalatot szerezzenek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetéről, melyet ne csak ismerjenek, hanem szeressenek és védjenek is.

Az óvodapedagógusok feladatai:

- A gyermekek tapasztalataira, élményeire támaszkodva új ismeretek nyújtása, illetve a meglévők elmélyítése, rendszerezése.
- A gyermekek érdeklődésének felkeltése, kíváncsiságának, megismerési vágyának kielégítése.
- Olyan feltételek biztosítása, ahol a gyermekek természetben figyelhetik és tapasztalhatják meg az őket körülvevő világot.
- A természet szépségeinek meggláttatásával, a felnőttek személyes példamutatásával, figyelemfelhívással a gyermekek igényeinek alakítása, a természet védelmének megóvása.

A fejlesztés tartalma:

- A környezet megismerése áthatja gyermekeink életét, óvodai tevékenységeink egészét. E nevelési terület hagyományos témái:
 - Család
 - Óvoda környezete

- Felnőttek munkája
- Testrészecskék
- Közlekedés
- Évszakok
- Állatok — „Madarász-ovi”, „Frakk-program”
- Növények — virágmagültetés, palántázás

Ezek a témák kevésbé behatároltak, ezért sok lehetőséget biztosítanak a valóság megtapasztalására játékos cselekedtetéssel keresztül. A témák válogatása közben mindig környezetünk sajátosságaihoz igazodunk (családi házas környezet, közlekedési eszközök sokszínűsége, üzletek, szolgáltatók, piac közelsége). Mindezek lehetővé teszik az ismeretek elmélyítését, gyarapítását. Nagy figyelmet fordítunk arra, hogy amit csak lehet helyszínen, természetben figyelhessenek és tapasztalhassanak meg a ránk bízott gyermekek.

Ismerkedés a szűkebb tágabb környezettel: Óvodánk lehetőséget kíván biztosítani az érdeklődő gyermekeknek a földrajzi ismeretek megalapozására, figyelembe véve egyéni fejlettségüket és életkorukat. Szükségessnek tartjuk a szülőföld, a hazai táj, a néphagyományok megismertetését, a közösséghez való tartozás élményének átélését, a nemzeti, a családi, a tárgyi kultúra értékeinek, a migráns gyermekek szülőföldjének bemutatását. Játékos formában ismerkedhetnek a földgömbbel, térképekkel, csillagászáttal.

Természetvédelem: Nagyon fontosnak tartjuk, hogy gyermekeinknek közvetlen kapcsolata legyen a természettel, felhívjuk figyelmüket azokra az emberi alkotásokra és azok védelmére, amelyek őket körülveszik. Évente több alkalommal megyünk középső és nagycsoportos gyermekeinkkel sétálni, kirándulni annak érdekében, hogy alkalmunk legyen a természet jelenségeit megfigyelni, tevékenységükkel a természetet ápolni, védeni. Építünk az otthonról hozott tapasztalataikra.

Az a gyermek, aki megismerkedik, megbarátkozik a természet szépségeivel, törvényszerűségeivel, a természeti folyamatok kölcsönhatásaival, később természetes módon védi is ezeket az értékeket. Ehhez arra van szüksége, hogy nyugodt, békés körülmények között legyen módja szemlélődni az őt körülvevő világ rejtelmeiben, s minden érzékével megtapasztalhassa azt. Együtt óvjuk az élő környezetet, próbáljuk gondozni, védeni életfeltételeinket. Anyagi lehetőségeink függvényében próbáljuk megvalósítani a szelektív hulladékgyűjtés feltételeit.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermekek tudják lakcímüket, szüleik pontos nevét, foglalkozását, munkahelyét, óvodájuk nevét.
- Tudják saját születési helyüket és idejüket.
- Különbséget tudnak tenni az évszakok között, gyönyörködni tudnak szépségében.
- A gyermekek ismerik a környezetükben lévő intézményeket, szolgáltató üzleteket, esztétikai alkotásokat.
- Ismerik a háziállatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat.
- Ismerik környezetük növényeit, s azok gondozását.
- Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában. Ismerik a közlekedési eszközöket.
- Figyelnek környezetük megővésére, tisztaságára, erre társaikat is figyelmeztetik.
- Érdeklődővé válnak a kori szintű földrajzi ismeretek iránt.

2. Környezetünk mennyiségi és formai összefüggései

Cél:

A minket körülvevő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedezése, megtapasztalása játékos formában a gyermekek igényeihez, ötleteihez igazodva.

Az óvodapedagógusok feladatai

- Gyermekek matematikai érdeklődésének felkeltése.
- Gyermekek logikus gondolkodásának alakítása, fejlesztése.
- Elemi ok-okozati összefüggések felismertetése, megtapasztalása.
- Pozitív viszony kialakítása a problémahelyzetek megoldásához.
- Kognitív képességek fejlesztése.

A fejlesztés tartalma:

A környezet megismerése közben matematikai tapasztalatok birtokába is juttatjuk a gyermekeket. Matematikai fogalmakkal a mindennapi életben állandóan találkozunk, így szinte természetes módon ismerkednek meg velük.

A matematikai kifejezések először passzív szókincsévá válnak, később azonban egy részük beépül beszédükbe. Feladatunk, hogy figyeljük gyermekeinket. Megismerve érdeklődésüket, képességeiket, előkészítjük és megtervezzük az egyénekre szabott fejlesztési területeket. Minél több érdekes problémahelyzetet hozunk létre, annál inkább aktivizáljuk a gyermekeket a logikus gondolkodásra. Saját logikájuk szerint hagyjuk őket gondolkodni. Rávezetéssel, több oldalról történő megközelítéssel próbáljuk őket sikerélményekhez juttatni, érdeklődésüket ébren tartani. Ezzel kívánjuk fejleszteni logikus gondolkodásukat, problémafelismerő és megoldó képességeiket.

A fejlődés várható jellemzői évodáskor végére:

- Szívesen vállalkoznak különböző matematikai feladatok megoldására.
- Képesé válnak jól ismert tulajdonságok szerint válogatni, csoportosítani, azonosítani, különbséget tenni.
- Összehasonlításnál használják az összemérést, becslést.
- Tárgyakat meg tudják számlálni legalább 10-ig.
- Ismerik a hozzáadás, elvétel fogalmát.
- Megkülönböztetik a jobbra-balra irányokat, értik a helyeket kifejező relációkat (alá, fölé, mellé).

3. Verselés, mesélés

Cél:

- A gyermekek érzelmi, esztétikai világának gazdagítása.
- Irodalmi érdeklődés felkeltése, a korosztályoknak megfelelő irodalmi élmények nyújtása.

Az óvodapedagógusok feladatai:

- A gyermekek életkori sajátosságainak, hangulatának megfelelő irodalmi anyagok kiválasztása — figyelembe véve a nemzetiségi kultúrát.
- Óvodáskorban megfelelő tartalmak biztosítása (mesélés, verselés, dramatizálás, bábozás).
- A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése.
- Olyan helyzetek teremtése, ahol a gyermekek eljátszhatják, elbábozhatják kedvelt meséiket.
- Lehetőség biztosítása arra, hogy a gyermekek által kitalált történeteket is eljátszhassák, elmondhassák, játékos mozgással is kísérhessék.

A fejlesztés tartalma:

— A mese és a vers az anyanyelv közegén át emberi kapcsolatokra tanít, mélyíti az önismeretet, segíti a világ megismerését. Mindig többről szól, mint amennyit szavakkal kimond. A jó mese olyan kapcsolatokat, helyzeteket mutat fel a gyermekek számára, amelyek megértésére más eszközökkel ebben az életkorban még nincs mód. A mese a legtagabb értelemben tanít. A népi eredetű mesének, a népi hagyományokat felelevenítő mondókáknak, rigmusoknak, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemeinek, meséinek erkölcsi tartalma van, belső indulati élményeket közvetít. Erkölcsi rendszerében a jó és az igaz győz a gonosszal és a hazuggal szemben. Világképe teljes világmagyarázat, melyben minden a helyén van, ezért működési törvényei átláthatók. A mese oldja a szorongást, amelyet a nagyrészt még ismeretlen világ, a feldolgozatlan indulatok váltanak ki a gyermekekből. A mese az indulatok feldolgozására, belső képteremtésre tanít. A belső képteremtés képességének kifejlődése nélkül lehetetlen az olvasóvá válás, amely a foglalkozási ág távlati, lényegi feladata.

Csak abból a gyermekből lesz jól beszélő és jól olvasó, aki képes intenzív belső fantáziakép megjelenítésére. Szükséges az is, hogy a gyermekek kézbe vegyék, nézegessék a könyveket, amelyekben kedves meséik, verseik találhatók. Így hamarosan szívesen lapozgatják majd a gyermekkönyveket óvodáskorban a képek, iskolásként az olvasással megfejthető szöveg kedvéért.

Az óvodáskorban megjelenő jellegzetes tartalmak alakulása:

~~3-4 évesek:~~

- ~~• Hintáztatók, tapsoltatók, rövid mondókák nevükről, jelükről, lestrészeikről.~~
- ~~• Rövid állatmesék.~~
- ~~• Új mondókákra, rövid versekre 8-10, mesékre 10-12 alkalommal kerüljön sor.~~

~~4-5 évesek:~~

- ~~• Környezetről, évszakokról, időjárásról szóló mondókák, 8-10 sorból álló versek.~~
- ~~• Állatekről, tündérekéről, kisgyermekekről szóló mesék, történetek.~~
- ~~• Új mondókákra 2-3, versekre 6-7, mesékre 12-14 alkalommal kerüljön sor.~~

~~5-6-7 évesek:~~

- ~~• A versek témaköre kibővíülhet, de a gyermekkor élményvilágára épüljön.~~
- ~~• Hosszabb állat-, tündér- és tréfás mesék, verses mesék, folytatásos mesék, történetek.~~
- ~~• Új versekre 10-12, új mesékre 14-16 alkalommal kerüljön sor.~~

4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Cél:

- ~~• A zene iránti érdeklődés felkeltése, annak befogadására való képesség megalapozása.~~
- ~~• Zenei anyanyelv kialakulásának, alkalmazásának elősegítése.~~

Az óvodapedagógusok feladatai:

- ~~• Örömteli, közös tevékenységeken keresztül a zene, az éneklés megkedveltetése, a felnőtt minta spontán utánzásával.~~
- ~~• Megfelelő légkör és érzelmi motiváltság biztosítása.~~
- ~~• A gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével igényes zenei anyag összeállítása.~~
- ~~• Zenei képességek fejlesztése:~~
 - ~~• éneklési készség~~
 - ~~• hallásfejlesztés~~

- ritmusérzék fejlesztés
- zenei formaérzék (mozgáskultúra, néptánc)
- zenei alkotókészség
- zenehallgatásra nevelés — figyelembe véve a nemzetiségi, etnikai, kisebbségi gyermekek hovatartozását is
- Gazdag zenei programok biztosítása, a gyermekek számára (óvónők hangszeres játéka, rendszeresen: zenehallgatás).

A fejlesztés tartalma:

A kisgyermek első zenei élményét édesanyjától, családtagjaitól kapja ringatás, dúdolás formájában. Közvetlen környezetében is érik zenei hatások — televízió, rádió, stb. Az óvodába lépéskor tehát már néhány zenei élmény van a tarsolyában, erre alapozva a családdal együttműködve folytatja az óvoda a gyermekek zenei fogékonyságának alapozását. Az óvodapedagógus zeneszeretete, zenei kultúrája fontos szerepet játszik a gyermekek zenei érdeklődésének felkeltésében.

Csalogató éneke motiválja a gyermekeket az együtt éneklésre, együtt játszásra, szervezett foglalkozásokon való részvételre. Az élményt nyújtó közös éneklés nem csak esztétikai élményt nyújt a gyermekeknek, de fejlesztí egymás iránti érzékenységüket, közösségi kapcsolataikat is. Zenei nevelésünk a gyermeki lét egészét áthatja. A zenei anyanyelv alapozása szoros kapcsolatban van a nyelv kifejező gyakorlásával. A magyar zenei nevelés szilárd alapja a közös ének, mely hordozza és gazdagítja az anyanyelvi örökséget. Olyan szavakkal is találkozik a gyermek, amelyeket hétköznapi beszédünkben már nem fedezhet fel, s ezek megértését a játékszituációkkal segítjük. A zenei képességfejlesztési feladatok Kodály elmélete és Forrai Katalin zenepedagógiai munkái alapján valósítjuk meg.

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére:

- A gyermekek örömmel játszanak énekes játékokat, mondanak mondókákat önállóan is kezdeményezik azokat.
- Szeretnek, tudnak egyedül és együtt énekelni.
- Ismerik és megkülönböztetik a zenei ellentétpárokat (pl. halk-hanges).

- Érzik és meg tudják különböztetni az egyenletes löktetést és a ritmust egymástól.
- Esztétikus, kifejező mozgásra törekednek.
- Felismerik és megkülönböztetik a környezetükben hallható hangokat.
- Tudnak elmélyülten és élvezettel figyelni a zenére.

5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Cél:

- A gyermekek élmény és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezése.
- A gyermekek tér, forma, színeképzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása.

Az óvodapedagógusok feladatai:

- A gyermeki alkotó tevékenység feltételeinek megteremtése (hely, eszköz, idő).
- Megfigyelési, tapasztalatszerzési lehetőségek, élmények biztosítása.
- A vizuális technikák műveléséhez szükséges képességek, kreatív önkifejezés fejlesztése, nagy hangsúlyt fektetve a differenciálásra.
- Nemzetiségi, migráns gyermekek kultúrájából műalkotások bemutatása, esetleg új ábrázolási technikák alkalmazása.
- A tevékenységek differenciált szervezeti formáinak biztosítása.
- Új technikákkal, anyagokkal történő ismerkedés során ismereteik, szókincsük bővítése.

A fejlesztés tartalma:

A gyermekek alkotó tevékenysége a játékra épül s egyben a játék egyik formája is. A külső és a saját belső világuk fokozatos megismeréséből adódó élményeket dolgozzák föl saját szintjükön, saját elképzeléseik szerint.

Fontos, hogy ezt a folyamatot újabb és újabb élmények átélésével segítsük. A vizuális technikák gyakorlása során minden alkalemmal átéljük az alkotás örömét, a sikerélmény pedig újabb alkotásra serkenti őket. E folyamatban a tevékenység gyakorlása és nem az eredmény a fontos. Ehhez olyan helyet biztosítunk számukra, ami a többi tevékenységtől jól elkülöníthető, és ahol nyugodtan dolgozhatnak. Gondoskodunk arról is, hogy az eszközök mindenki által könnyen hozzáférhetőek legyenek. Lényegesnek tartjuk, hogy az eszközök jó minőségűek legyenek, ezáltal segítjük a gyermekek azonnali sikerélményének átélését. Megtanítjuk őket a különböző eszközök biztonságos használatára, amely később az élmények magasabb szintű kifejezéséhez segítik az alkotókat.

A gyermekek eszközválasztását nemcsak képességeik szintje, hanem lelki beállítódásuk is befolyásolja. Ezért figyelünk arra, hogy egyszerre többféle technika eszközkészletéből választhassanak. A gyermekek alkotókedvét nem lehet időkeretek közé szorítani. A nap bármely szakasza, a hét minden napja rendelkezésükre áll alkotó tevékenységük gyakorlásához. Egyre több technikai megoldást ismertetünk meg velük. Inspiráljuk őket saját élményeik, a mesék, a kirándulások, az ünnepek eseményeinek megörökítésére. Ajándékokat készítenek szüleiknek, a kisebbeknek, egymásnak. Segítjük őket játékok, bábok, játékkellékek készítésében és abban, hogy önálló elgondolás alapján alakítsák a teret. Ráirányítjuk figyelmüket a környezetükben található tárgyakra, jelenségekre és műalkotásokra. Átélt élmények, különböző nehézségű technikák és feladatok által fejlesztjük az alkotó tevékenységek tartalmát. Törekszünk a gyermeki alkotások közösségi rendezvényeken való bemutatására, a tehetségek bátorítására.

- Képalakítással: (rajzolás, festés, kollázs, Origami, stb.)
- Térplasztikai munkákkal: (gyurmázás, agyagozás, fazekasság, stb.)
- Kézimunkával: (varrás, hímzés, fonás, szövés, stb.)
- Építmények készítésével.
- Bábácsolással: (báb/játékeszköz készítés, stb.)
- Ismerkedés műalkotásokkal, építészeti alkotásokkal, népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- Egyéni módon jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket alkotó képzelet jellemzi.
- Téralkotásban ötletesek.
- Emberábrázolásban megjelenítik a részformákat is.
- Rácsodálkoznak a szépre, tudnak gyönyörködni benne.
- Tudnak beszélni saját, és társaik alkotásairól.
- Formaábrázolásuk változatos, színhasználatukban érvényesítik a kedvelt színeiket.
- Örülnek a saját és a közösen elkészített kompozícióknak.
- Az eszközöket készségszinten kezelik, alkalmazzák.
- Mondanivalójukat vizuálisan is ki tudják fejezni.
- Fokozott önállósággal tudják használni a megismert technikákat.

Sajátos eszközök a program megvalósításához

A minden óvoda számára kötelezően előírt minimális eszköz- és felszerelés jegyzékben felsoroltakon kívül:

- Egész alakot láttató tükör, lateralitást jelző karszalag
- Montessori-eszközök
- A gyakorlati élet teendőire felkészítő eszközök: keretek, öntögetős és rendezgetős játékok.
- Az érzékelést fejlesztő eszközök: hengersorok, rézsaszín torony, barna hasábsor, piros rudak, szín-párok, színárnyalatok, sima és durva táblák, sima és durva tábla-párok, különböző anyag-párok, különböző illatú kis-palackok, izleltető üvegek, súlylapocskák, hőpalackok, hőtáblák, gombos zsák, gyöngyös zsák, titokzsák.
- Eszközök az írás előkészítésére: rajzsablonok.
- Matematikai gondolkodást fejlesztő eszközök: piros-kék rudak, orsós doboz, korongok, gyöngyrudak.
- Eszközök földrajzi ismeretekhez: földgömbök, puzzle térképek, térképek.

Eszközök a zenei neveléshez: zörejdobozok.

Ezekkel az eszközökkel intézményegységünk rendelkezik.

A gyermekek érési folyamatához igazított differenciált tervezés

- A fenti feladatok teljesítéséhez elengedhetetlen feltétel a tudatos tervezőmunka alapelveinek betartása – átgondoltság, célszerűség, folyamatok egymásra épülése, rugalmasság és a komplexitás. Tervezésünk segítse nyomon követni a gyermekek fejlődését és határozza meg az egyéni fejlesztését segítő további feladatokat.

A PIPITÉR TELEPHELY HELYI NEVELÉSI GYAKORLATA

Programunk koncepcionális hangsúlya:

Környezeti nevelésre, hagyományőrzésre épülő programunkban a fő hangsúly

- az ember és környezet harmóniája, hagyomány tisztelete, ez iránt való fogékonyság megalapozása a gyermek érzelmein keresztül,

A gyermek a tevékenysége során tapasztal, melynek során tanul. Az alábbi szakaszon át juttatjuk el gyerekeinket az iskolába lépéshez szükséges szándékos tanulás készségéhez:

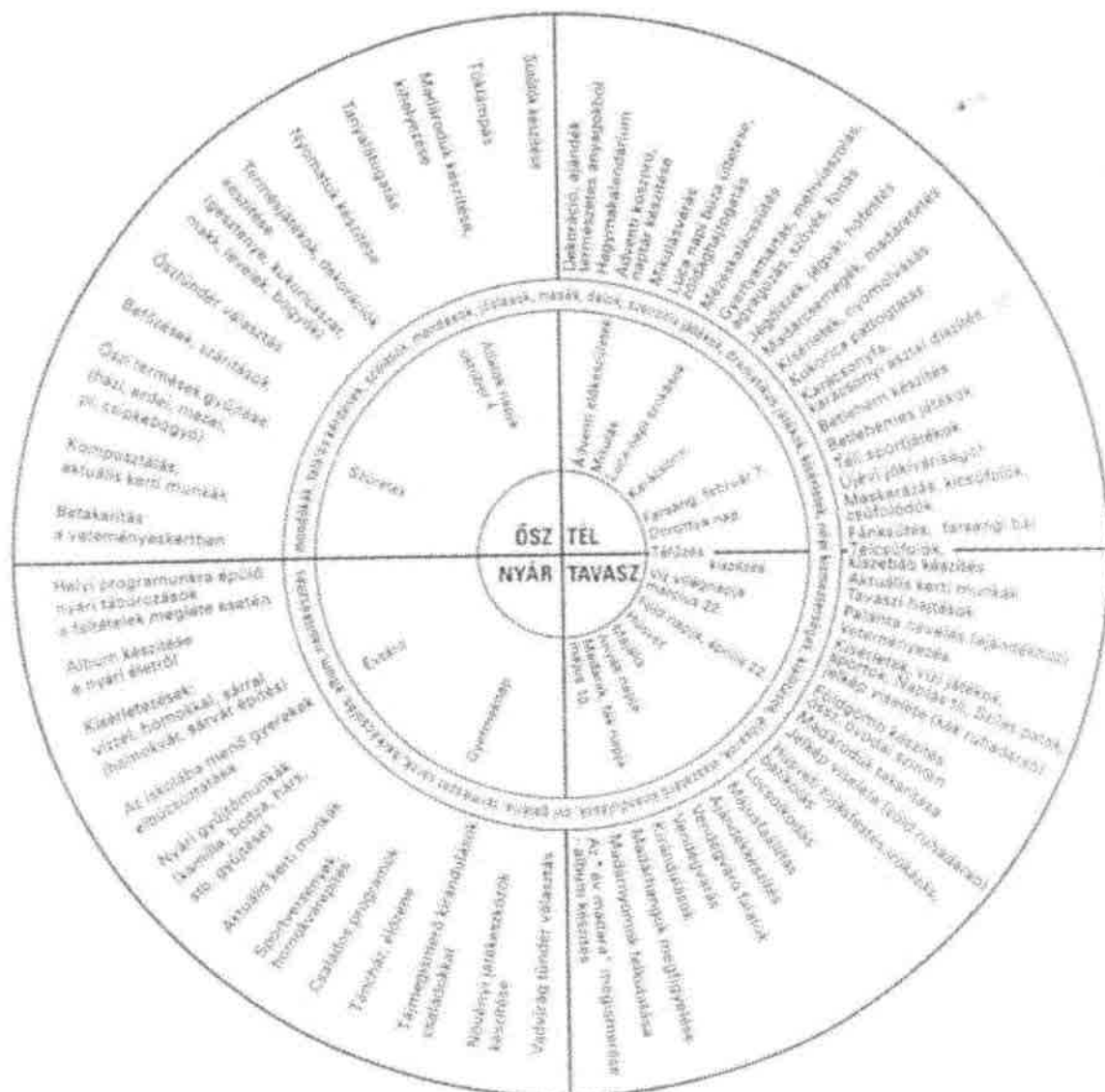
- játékban tanulás
- játékba ágyazott tanulás
- játékba integrált tanulás
- játékra épülő tanulás
- játékos tanulás

Nevelésünkben a mindennapok hagyományőrző tevékenysége, a természet ünnepei, a jeles napok kiemelkedően fontos szerepet töltenek be.

A környezeti kultúrára – környezetvédelem, természetvédelem –, a hagyományok megismerésére szeretnénk nevelni gyerekeinket.

Így kiemelt hangsúlyt fektetünk a környezettudatos magatartásformálás megalapozására, alakítására, valamint arra, hogy az igazi öröm az ünnepeket megelőző készülődésben, várakozásban legyen.

~~Az óvodában folyó nevelésünket, csoklevő megismerési folyamatunkat az alábbi rendszer-csomóponti, évszakonkénti felosztásban:~~

1. A külső világ tevékeny megismerése

Helyi programunk a környezet tevékeny megismerésére az anyanyelvi nevelésen, játékon, mozgáson keresztül ad lehetőséget arra, hogy a személyiségközpontú egyéni fejlesztés megvalósuljon.

Óvodánk és környezete alkalmas arra, hogy a gyerekek a közvetlen óvodai környezetben és környékén megtalálják azokat a terepeket, amelyek gazdagíthatják az élményeket, tapasztalatokat, ismereteket.

A környezeti nevelésre, hagyományörzésre épülő óvodai programunk ismétlődő közös tevékenységei, hagyományai, ünnepei, jeles napjai megteremtik az együttélés sajátos kapcsolatrendszerét.

Programunk sokféle, változatos lehetőséget kínál a játékos cselekvő tapasztalatszerzésre, ~~a (saját magyarázat kidolgozására, az eltérő elgondolások megvitatására, a helyes következtetések levonására), a felismerés örömeinek átélésére, a későbbiekben a használható tudás megalapozására.~~

Cél:

Célunk, hogy a gyermekek a természet világához való viszonyát, a hagyományok tiszteletét az életkori sajátosságoknak megfelelő tevékenységek sorozatában a mindennapok folyamán a pedagógus példamutatásával sajátítsák el. Tiszteljék, becsüljék és óvják az emberi és természeti értékeket, megismerjék a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti és a tárgyi kultúra értékeit.

A külső világ tevékeny megismerése során a gyerekek az őket közvetlenül körülvevő, és tágabb természeti és társadalmi környezetről olyan tapasztalatokat szerezzenek aktív, örömteli tevékenységek során, amelyek az életkoruknak megfelelő biztonságos ~~elgazodásához~~elgazodáshoz, ~~tájékozódáshoz~~tájékozódáshoz ~~nélkülözhetetlen~~nélkülözhetetlenek.

A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakuljon a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését. Alakuljon környezettudatos magatartása.

~~A Csinszka utcai telephelyen:~~ A hagyományok révén megőrizzük, átadjuk azt a rengeteg tudást, tapasztalatot, amelyet elődeink felhalmoztak. Az óvodában a

néphagyományok ápolása szervesen illeszkedik helyi adottságainkba, s áthatja mindennapjainkat.

A fejlesztés tartalma:

- ~~—Érzelmi nyitás a környezet, a hagyomány felé, sokoldalú tapasztalatszerzés útján.~~ A hagyományok közvetítésével („Csak tiszta forrásból” – Bartók Béla) a gyermekeket keránakérő sokoldalú, életkoruknak megfelelő, számukra örömteli ingereket, élményeket élményt adó és, cselekvésre készítő ingerek biztosítása, azoknak, örömteli ingereket a nevelés folyamatába illesztése-illesztjük, így biztosítjuk a gyermekek pozitív érzelmeinek alakulását a környezet és a hagyományok szépségei felé

Csinszka utcai telephelyen:

—Mottónk: „Csak tiszta forrásból” merítés

- —A mindennapokban azok a programok kerülnek előtérbe, amelyek a természethez, a hagyományokhoz, a természetes anyagokhoz, népi alkotásokhoz való kötődést, a felnőttek és a ~~gyermek-társak~~ gyermektársak megbecsülését állítják előtérbe.
- —Fontosnak tartjuk a népi játékok alkalmazását, mert a mozgásfejlesztésen túl a hagyományok megőrzésével, átörökítésével jelentős hatást gyakorolnak a személyiség egészére.
- —Kihasználjuk a kerületben található Fazekas Központ és a, Tájház, Kertvárosi Tanyaudvar adta lehetőségeket.
- —A természetes anyagok a játék és más alkotótevékenység, a kreativitás, a hagyományápolás eszköze-eszközévé válnak a mindennapokban.
- —Programunkban kiemelt szerepet kap a séta, a mini túra, a kirándulás különféle helyszínekre, ahol kihasználjuk a terep adta lehetőségeket. A különböző terepek, szintkülönbségek jó alkalmat kínálnak a természetes alapmozgások gyakorlására
- ~~—A különböző terepek, szintkülönbségek jó alkalmat kínálnak a természetes alapmozgások gyakorlására.~~

- ~~Kihasználjuk a szenzitív környezetpedagógia lehetőségeinek kihasználása, ami lehetőségeit, mely a természettel való közvetlen találkozást, kommunikálást jelent, egy, személyes „csak az enyém” környezetkép, közvetlen találkozást jelent~~
- Elősegítjük a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését a kortárs kapcsolatokban és élmény kialakulását a környezet alakításában. A fenntartható fejlődés érdekében hangsúlyt helyezünk a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására
- ~~Teremtünk lehetőséget~~Lehetőséget teremtünk a gondoskodásra, gondozásra, mely során a ~~gyerekek~~gyermek közvetlen kapcsolatba kerülnek az élőlényekkel, ~~eközben az.~~ A gondozás során érzelmi kapcsolat során alakuljon az irántuk való felelősség, és ez alakul ki, mely által a viselkedési kultúrájuk formálódjonfejlődik, formálódik felelősségérzetük.
- ~~—A környezeti nevelésre, hagyományörzésre épülő nevelési rendszerünk része, hogy a gyerekek maguk is tevékeny részesei környezetük, óvodájuk rendben tartásának, esztétikus formálásának. Érdeklődés felkeltése a környezet átalakításának, gondozásának, évasának fontossága iránt, viselkedési kultúra alakítása.~~
- ~~—A természetsarok „tárgyai” (magok, kukoricacsutka, színes kövek, falevelek, stb.), válnak.) a játék és más alkotótevékenység, a kreativitás eszközévé válhatnak, alkotásra motiválhatnak. A Pipitér 2., azokat motiválják~~Telephelyen a gyermekek alkotásait és más népi alkotásokat, az erre a célra kialakított kiállító vitrinekbe helyezzük el.
- ~~—A folyosó, a csoportszoba díszei, dekorációi tükrözik programunk szellemiségét, az évszakoknak, jeles napoknak, ill. az aktuális tevékenységeknek, ünnepköröknek megfelelően változnak.~~
- ~~—A jeles napra, ünnepre hangoló örömteli közös~~ tevékenységek során elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket biztosítunk a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre.
- Ezeket a napokat olyan előkészületek előzzék előzik meg, melyekben a gyerekek tevékenyen részt vesznek (díszítés, gyűjtögetés, népi kismesterségek, kiállítás rendezés, rajzolás, kollektív munkák).

- A fokozatos készülődés, a várakozás, a hozzájuk kapcsolt tevékenységek irodalmi és zenei élmények tegyékteszik ezeket a napokat igazán átélhető, érzelmekre ható ünneppé, hagyománnyá.
- Az ünneplés a szülők bevonásával (gyűjtőmunkák, barkácsdélutánok és közös ünneplések) a gyerekek életkori sajátosságainak megfelelően történik.
- —Madarász - ovi program keretében természetes környezetükben ismerhetnek meg madárfajokat, fejlődésüket, az ember gondoskodását, a nyomon követés módját valamennyi évszakban.
- —Fejlődjön komplexen beszédük, gazdagodjon szókincsük, artikulációjuk, kifejezőkészségük, gondolkodásuk, kommunikációs képességük – elősegítve szocializációjukat.
- —Élményeiket bátran fejezzék ki, egymásra is figyelve figyelmük, koncentráló készségük fejlődjön, jussanak el a fogalmi gondolkodás szintjére, fejlődjön intelligenciájuk.
- —A gyerekek beszédkedvének fokozása érzelmi biztonságot nyújtó oldott, természetes, derűs légkör biztosításával – figyelembe véve az egyes gyermek fejlődési ütemét, képességét, tehetségét (felzárkóztatás, tehetséggondozás).
- —A közös kirándulások érzelmi alapot biztosítsanak az élményből táplálkozó ismeretszerzésre, a megfelelő viselkedési módok gyakorlására, elsajátítására. Itt figyeljük meg az évszakok változását, annak következményeit a növény- és állatvilágban.
- —A gyerekek tanulják meg, hogyan kell viselkedni az erdőben, ahol ők a „vendégek”, tapasztalják meg, hogy akkor látnak, hallanak többet, ha csendben vannak, ha csak halkan beszélgetnek.

Csoportszoba:

A Csinszka utcai telephelyen: a gyermekek alkotásait és más népi alkotásokat az erre a célra kialakított kiállító vitrinekbe helyezzük el.

A csoportszobák természetsarkai a tevékeny tapasztalatszerzésre, tapasztalatgyűjtésre alkalmasak.

Ide tesszük a „vendégségbe” (1-2 órára, napra) érkező élőlényeket; csigát, katicabogarat, gilisztát, szöcskét, stb.

A gondoskodás, gondozás során a gyerekek közvetlen kapcsolatba kerülnek az élőlényekkel, eközben az érzelmi kapcsolat során kialakul az irántuk való felelősség, és ez jó alap a viselkedési kultúra formálásához, környezettudatos magatartáshoz.

Udvar és kert:

A nagyobb fák (hárs, kőris, stb.) az őszi lombhullás, az avar megfigyelését biztosítják, leveleik játékká válhatnak (lombparaván, levélkunyó, lehullott levelek gereblyézése).

Egynyári növények megtalálhatók ~~a bejárat két oldalán, illetve ládáiban~~ az udvarunkon (bársonyvirág, petúnia, árvácska, ~~stb.~~), melyet a Föld napján ültetünk a gyerekekkel. A gyomtalanításában, gondozásában is részt vesznek a gyerekek.

A kerti tevékenykedés közben találkoznak a gyerekek olyan állatokkal, amelyek a kultúrnövényekben „kárt” okoznak, és olyanokkal is, amelyek azokkal táplálkoznak. Megtapasztalhatjuk, és megmagyarázhatjuk munka közben a gyerekeknek az ökológiai lánc folyamatát.

A gyerekek megtapasztalhatják, hogy nem minden hulladék szemét, részt vehetnek a hulladék szelektálásában, újrahasznosításában.

Az udvar fái, örökzöldjei a közeli park, a Madarász - ovi program, a családi házas zöldövezeti környezet biztosítják a madarak folyamatos megfigyelését. A kihelyezett odúk, a madáretetők a téli gondozást, táplálkozási szokások megfigyelését biztosítják.

A kerti tó, a halak etetése, ~~madáritató~~ lehetővé teszi, hogy a vízi élőhelyek életével is közelről megismerkedhessenek a gyerekek, gondoskodjanak az ott élő állatokról.

Madarász - ovi program gazdagítja a gyerekek ~~megismerő tevékenységét~~ ismereteit, tapasztalatait miközben természetes környezetben ismerhetnek meg madár fajokat, fejlődésüket, az ember gondoskodását, a nyomon követés módját valamennyi évszakban.

A téli időszakban az udvarokon elhelyezett madárodúk, madáretetők lehetővé teszik, hogy a gyermekek maguk is gondoskodjanak a madarak etetéséről és megfigyelhessék a környezetünkben élő madárfajokat.

Jeles napokhoz kapcsolódó tevékenységeink:

Mihály napi vásár: (Pipitér 2. Telephelyen): vásárfia készítése; ismerkedés a népi kismesterségekkel; vásározós népi játékok; a VÁSÁR napján a vásári hangulat megteremtése közös játékkal az óvoda udvarán.

Szüret: (Pipitér 2. Telephelyen): Szüreti előkészületek során ismerkedés, játék az őszi gyümölcsökkel, terményekkel. A szüreti multság során szüreti táncház, népi mozgásos játékok, dalok megismerése. Szőlődarálás, préselés, mustkóstolás.

Állatok napja: Ezen időszak alatt A természeti ünnep hetében a gyerekek és az óvónők állatos képeket nézegetnek, csoportosítanak, esetleg albumot készítenek. Különböző technikákkal a gyerekek elkészítik saját kedvenc állatkájukat. A mesélés, bábozás, dramatizálás szereplői is állatfigurák. Jó idő esetén a környező kertés házaknál élő állatokat, illetve az állatkerti állatokat is megfigyeljük. Hangsúlyt fektetünk az állatok felé irányuló pozitív érzelmi viszony alakítása, kialakítására, az állatok védelmének hangsúlyozására.

Adventi tevékenységek: Fontosnak tartjuk a karácsonyt megelőző adventi időszakban a készülődés, várakozás örömeinek átéléseátélését. Adventi naptár, adventi koszorú készítése, mézeskalácssütés, a szülőkkel, közös munkadélutánokkal készülődés az ünnepre, teremdíszítés, ajándékkészítés, gyertyamártás során versekkel, dalokkal, énekekkel tesszük meghittebbé ezeket a pillanatokat.

Mikulás: Mikulás váró készülődések megszervezése a gyermekcsoportokban. Izgalommal várják a gyerekek a Mikulás eljövetelét. Minden csoportban a gyerekek verssel, énekkel köszöntik, majd vidám beszélgetés során a Mikulás megajándékozza a gyerekeket. Viszonzásul a gyerekek is megajándékozzák rajzaikkal a Mikulást.

Luca nap ~~a Csinszka utcai telephelyen:~~ a Luca napi néphagyományok megismerése, megszerettetése. A Pipitér 2. Telephelyen a nagycsoportosok Luca napi jókívánságokkal járnak végig az óvodát.

Karácsony: szülőkkel közös délelőtti ünnepség az udvaron feldíszített fánál; majd játék a csoportszobákban a gyerekekkel, szülőkkel. Ezen a napon kora reggeltől a gyerekeket és a szülőket halk zeneszó, gyertyafény fogadja. Reggel az udvaron

történik a madarak karácsonyfájának feldíszítése madárcsemegékkel, illetve természetes anyagokkal. Délelőtt az udvaron feldíszített fánál ünnepel minden csoport, a szülőkkel közösen. Minden csoport verssel, énekkel köszönti az ünnepet-~~4-2 verssel, énekkel~~, majd együtt körbejárva a fát közösközösen énekelnek a gyerekek, és a felnőttek. Az ünneplés ezután a csoportokban folytatódik, majd közös játék örömteli percei következnek a csoport új játékaival. A karácsonyi hangulatot, az összetartozást a szépen terített asztal, a gyertyafény, a csillagszóró gyújtás is emeli (Pipitér Telephelyek). A Székhely Óvodában a karácsonyi ünnepség zártkörű.

~~Farsang: a Farkashalom utcai óvodában hagyománnyá vált a Dorottya nap hetén több napon át tartó farsangi mulatság. Az ezt~~**Farsang: A farsangot** megelőző héten már folyik a készülődés: teremdíszítés, álarcok és jelmezek készítése, festése, beszélgetés a farsangi néphagyományokról. Farsang hetében más, a szokásostól eltérő öltözetben vannak a gyerekek és felnőttek egyaránt. Farsangi rendezvényeink zártkörűek.

~~Farsang hetén mindennap más, szokásostól eltérő öltözetben vannak a gyerekek és felnőttek egyaránt (rongyos ruha, pizsama, kifordított ruha, jelmezek). Egyik napon az óvó néni bábműsorral lepik meg a gyerekeket. Farsangi rendezvényeink zártkörűek.~~

~~Farsang a Csinszka utcai óvodában: Farsangi néphagyományok felelevenítése; jelmezes, táncos mulatság.~~

Télűzés: A nagycsoportosok természetes anyagból anyagokból elkészítik a Kisze bábót, majd körbejárják a csoportokat, hogy minden csoportban legyenek rá valamilyen kiegészítő. Ezek után a gyerekek által készített. A gyerekekkel együtt csörgőkkel, zörgőkkel ~~levonul minden csoport a patakhoz, ahol, Kisze báb segítségével~~ énekelve, mondókázva megdobáljuk élvezük a telet-jelképező bábót, így várva a tavasz kezdetét változó helyszínen, változatos formában.

Egészség hét: Az egészséges életmóddal kapcsolatosan kiválaszt a munkaközösség egy témát (pl.: tea, méz, zöldségek, gyümölcsök, egészségvédelem stb.), s ahhoz a témához tervezünk különböző tevékenységeket. ~~Az étkeztető cég kínáló svéd asztallal gazdagíthatja a programot, ahol kizárólag egészséges, a gyerekek által is fogyasztott ételek kerülnek terítékre.~~

Nemzeti ünnep: A gyermekek életkoruknak megfelelően ismerkednek, vesznek részt a nemzeti ünnepre való készülődésben. A csoportok rövid versekkel, énekkel készülnek. Saját készítésű zászlókkal, lovakkal, huszárokkal, stb. térnek a gyerekek haza. ~~Jó idő esetén néhány csoport ellátogat az Emlékműhöz.~~

Víz világnapja: A természeti ünnep hetében a csoportokban jelen vannak a vízzel kapcsolatos tevékenységek, játékok, tapasztalatszerzések, kísérletek, környezettudatos magatartásformák magatartásformálása. A gyűjtőmunkában a családok is részt vesznek. Ezen időszak alatt egységesen kék ruhában jönnek a gyerekek ~~óvodába, a kislányok kék szalagot tűznek a hajukba, és az óvoda dolgozói is kék szalagot tűznek ruhájukra, hajukba. Minden csoportban vízzel kapcsolatos tevékenységeket, kísérleteket, megfigyeléseket végzünk. A szülők segítségével vízi és vízben élő állatokat figyelünk meg (teknős, halak). Kísérletezések a vízzel, töltögetés különböző edényekbe. A Pipitér Telephelyekről jó idő esetén elsétálunk a Szilas patakhoz. Beszélgetések a vízről, albumkészítés a hozott képekből.~~

Föld napja: Szűkebb, tágabb környezet megismerése, védelme közös udvarrendezés, kertrendezés során. Föld köszöntése. Könyveket, lexikonokat, földgömböt nézegetünk, beszélgetünk róluk. A gyűjtőmunkában a családok is részt vesznek.

~~Több napon át Zöld színű ruhában, vagy zöld szalaggal érkeznek ezen a napon az óvodába a gyerekek és a felnőttek. Virágot, palántát ültet minden csoport, amiket melyeket később folyamatosan gondoznak. A közös udvarrendezés, kertrendezés során a gyerekek megismerkednek ezekkel a tevékenységekkel. Föld köszöntése. Könyveket, lexikonokat, földgömböt nézegetünk, beszélgetünk róluk. A gyűjtőmunkákban a családok is részt vesznek.~~

Húsvéti előkészületek: Ismerkedés a hagyományőrző tevékenységekkel, népi dalos játékokkal, vidám mondókákkal, tojásfestés különböző technikákkal (berzselés, írókázás stb.), népi dalos játékokkal, vidám mondókákkal..)

Anyák napja: Minden csoportban a gyerekek életkori sajátosságait fegyelembe véve köszöntik az édesanyákat és nagymamákat.

Madarak, fák napja: Kirándulunk, ahol játék, séta közben figyeljük meg az ébredő természetet, a madarakat, az őszi változásokat.

A ~~madarász~~Pipitér 1. Telephelyen a Madarász - ovi program keretein belül valamennyi csoport előadáson, vetítésen vesz részt.

Gyermekhét: A Pipitér ~~napok~~Telephelyeken változatos programokat biztosítunk a gyerekek és a családok számára. ~~A Pipitér napok egyik napján a gyerekek (zenés műsoron vesznek részt valamennyi csoporttal közösen. Másnap műsor, légvár várja a gyerekeket az egész nap során. Harmadnap kiránduláson vesznek részt a csoportok, sportnap stb.).~~

~~Negyedik nap délutánján a szülőkkel, gyerekekkel közösen sport programot tartunk. Közös tornával indul a program, majd akadálypályát készítünk az óvoda udvarán, (rossz idő esetén a csoportokban) és változatos, játékos feladatokat kell ügyesen megoldanunk.~~

~~Családi nap — Gyermeknap: A Csinszka utcai telephelyen kézműves délután keretében közösen tevékenykedünk a szülőkkel, gyerekekkel.~~

Évbúcsúztatók: Óvodánkban ~~nincs ballagás,~~ változatos formában valósul meg az évbúcsúztatás az egyes csoportokban ~~attól függően, hogy felajánlott lehetőségek közül a szülők többsége melyiket részesíti előnyben.~~

A feladatokfejlesztések megvalósulásának jellemzői:

- ~~—A gyerekek befogadóak, kíváncsiak, érdeklődőek, biztonságosan eligazodóak.~~
- ~~—A gyerekek rendelkeznek óvodán kívül szerzett élménnyel, tapasztalattal, ismerik, alkalmazzák az ezekhez kapcsolódó szokásokat, viselkedésformákat.~~
- ~~—A gyerekek felismerik az évszakok közötti különbséget, a jelenségek, tárgyak közötti összefüggéseket.~~
- ~~—Térben tájékozódnak az óvodán kívüli szűkebb és tágabb környezetükben.~~
- ~~—Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában.~~
- ~~—Ismereteiket, tapasztalataikat rendszerezni képesek.~~
- ~~—Biztonsággal használják a természet alakításához, védelméhez szükséges eszközöket.~~
- ~~—A gyerekekben pozitív érzelmi viszony alakul ki környezete felé.~~

- –Alkalmazkodnak a környezetükben megkívánt viselkedési normákhoz-
- –Tisztelik, óvják a meglévő természeti és társadalmi környezetüket, a népi hagyományokat-

„Mert azt tanultam mindenütt

~~azt láttam minden nagy nemzetnél,~~

~~hogy az apák dolgát~~

~~folytatják az utódok.....”~~

Kós Károly

~~(a régi Kalotaszeg, 1911)~~

II. 2. 2. Környezetünk mennyiségi és formai összefüggései

A változatos tevékenységek a környezet tevékeny megismerése során „ébren” tartják a gyermeki kíváncsiságot, pozitív érzelmeket váltanak ki és kondicionálnak, érdekes problémahelyzeteket nyújtanak. A mindennapi tevékenységek sokszínű matematikai tapasztalatszerzést kínálnak.

Cél:

A gyermek aktivitása és érdeklődése során szerezzen tapasztalatokat a közvetlen és tágabb természeti – emberi – tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól.

A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jusson, melyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.

Feladatok:

–A fejlesztések tartalma:

- A környezet megismerése során a gyerekek ~~szerezzenek~~ matematikai tartalmú tapasztalatokat, ismereteket. ~~Ismerjék fel~~ szereznek. Felismerik a mennyiségi, alak, nagyságbeli és téri viszonyokat, mely során alakul ítélőképességük, fejlődik tér-, sík- és mennyiségsszemléletük.
- ~~Az élő, és élettelen anyagokat használjuk eszközként,~~ ~~használjuk ki.~~ Kihasználjuk ezek motiváló hatását a tevékenységek során (kő, virág, magvak, madarak, fák, épületek, stb.).
- ~~Teremtsünk~~ Olyan szemléletes, cselekvő problémahelyzeteket teremtünk a mindennapi tevékenységek során, amelyek megoldása változatos matematikai ismereteket, ~~tapasztalatot igényel~~ tapasztalatokat igényelnek
- ~~Fejlesszük, Fejlesztjük~~ és ~~elégítsük~~ kielégítjük a gyerekek érdeklődését világosan észlelhető, alapvető matematikai összefüggések, azonosságok, különbségek, változások felfedeztetésével.
- ~~Gazdagítsuk~~ Gazdagítjuk a gyerekek matematikai tapasztalatait – egyéni és életkori sajátosságaikat figyelembe véve, – és ~~alakítsunk~~ olyan megbízható

képzeteket alakítunk ki, amelyek későbbi ismereteikhez alapul szolgálhatnak (felzárkóztatás, tehetséggondozás).

- ~~Fejlesszük~~ Játékos formában építve fejlesztjük a gyerekek logikus gondolkodását, problémafelismerő és -megoldó képességét, a feladatmegoldásra irányuló önállóságát, szóbeli kifejezőkészségét ~~játékos formában építve a hagyományos játékokra is (sakk, malom stb.)~~.
- A gyerekek természetes környezetben végzett megfigyeléseik alkalmával ~~vegyék észre~~ észreveszik, hogy a tárgyak, személyek, halmazok összehasonlíthatóak, szétválogathatóak egyes tulajdonságaik alapján, illetve saját szempontok szerint.
- ~~Végeznek~~ Sorba rendezést végeznek, megnevezett mennyiségi tulajdonságok, felismert szabályosság szerint.
- A számfogalom megalapozására ~~végeznek~~ mérési, összemérési feladatokat végeznek halmazokkal, mennyiségekkel, különböző egységekkel pl.: sütések, befőzések, salátakészítések során.
- ~~Ismerjék meg,~~
- Megismerik és használják a több, kevesebb, ugyanannyi, a névutók, ellentétpárok fogalmait, a páros – páratlan, tő – sor – számnevek fogalmait.
- ~~Biztosítsunk alkalmat~~ Alkalmat biztosítunk a mindennapi élet, vagy kirándulások, séták során a számlálásra, mennyiségi ítéletek gyakorlására.
- ~~Biztosítsuk~~ Biztosítjuk a feltételeket a párosítás, tükörjáték tevékenységeihez, mely fontos feltételét ~~képezik~~ képezik a téri percepció kialakításának.
- Környezetalakító tevékenység során, az épített környezettel való ismerkedés alatt, illetve saját építő, modellező játéktevékenységükben ~~szerezzenek~~ geometriai tapasztalatokat szereznek.

A feladatokfejlesztések megvalósulásának jellemzői:

- A gyerekek képessé válnak elemi problémák meglátására, megoldására.
- Egyéni képességeikhez mérten fejlődik önállóságuk, edződik akaratuk.

- A gyerekeknél az ismeret használható tudássá válik, melyet verbálisan ki tudnak fejezni.

II. 3. Verselés, mesélés

Az érzelmi biztonság megadásának, s az anyanyelvi nevelésnek egyaránt fontos eszközei a többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdoló, versek. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket adnak, nyújtanak.

A mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, áttekinthető szemléletmódja és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

- A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermekek nagy érzelmi biztonságban érzik magukat, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenítenek meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme. Az óvodában a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi -, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. Irodalmi nevelésünkben központi szerepet kap az érzelmi nevelés, amely talán ezen a területen a legkiemelkedőbb fontosságú, és ez a sajátossága teszi a környezeti nevelőmunka szempontjából meghatározó jelentőségűvé. Az irodalomnak, a hozzájuk

kapcsolódó tevékenységeknek (báb, dramatizálás, drámajátékok, zene stb.) a nevelési folyamatunkban van kötött helye és ideje, de emellett bármikor, és mindig kezdeményezni lehet és kell.

A ~~Csinszka-utcai~~ Pipitér 2. Telephelyen különös hangsúlyt kap a magyar népköltészet műveinek megismerése, a hagyományok tisztelete, ápolása, megőrzése, továbbá a régi történetek, népszokások, néphagyományokhoz, népi kismesterségekhez kapcsolódó irodalmi anyag beépítésével, a múlt ismeretének, ~~viselkedés kultúrájának~~ viselkedéskultúrájának átadása, értékének megőrzése.

Cél:

- Az irodalmi nevelés tartalmi eszközei, a mese, a vers, az anyanyelv közegén át élményt nyújtson, emberi kapcsolatokra tanítson, mélyítse az önismeretet, segítse a világ megismerését.

~~A Csinszka-utcai telephelyen különös hangsúlyt kap a magyar népköltészet műveinek megismerése, a hagyományok tisztelete, ápolása, megőrzése, átadása.~~

- Az irodalmi művek, dramatikus, és bábjátékok segítségével teremtsenek érzelmi alapot ~~teremtsünk~~ a természet megismerésének ~~élményeihez~~ megismeréséhez, a környezeti neveléshez, természetszerető, és környezetbarát felnőtté váláshoz.
- A ~~Csinszka-utcai~~ Pipitér 2. Telephelyen a régi történetek, népszokások, néphagyományokhoz, népi kismesterségekhez kapcsolódó irodalmi anyag beépítésével, a múlt ismeretének, viselkedés kultúrájának átadása, értékének megőrzése.
- A gyerekek beszédkedvének fokozása érzelmi biztonságot nyújtó oldott, természetes, derűs légkör biztosításával – figyelembe véve az egyes gyermek fejlődési ütemét, képességét, tehetségét.
- Fejlődjön komplexen beszédük, gazdagodjon szókincsük, artikulációjuk, kifejezőkészségük, gondolkodásuk, kommunikációs képességük – elősegítve szocializációjukat.

Feladatok:

-A fejlesztések tartalma:

- A jó hangulatú vidám verselés, az elmélyült mesehallgatás tudatos alkalmazása befogadás során, az irodalmi élményen túl, a gyerekek számára érzelmi biztonságot nyújtó, nyugodt, derűs, szeretetteljes légkör megteremtése, fenntartása.
- —A ~~Csinszka-utcai~~ Pipitér 2. Telephelyen a népi kultúra világából tudatosan ~~válogassunk, válogatunk~~ és ezzel népi hagyományaink őrzésében az első lépéseket ~~megtegyük, megtesszük~~
- Az óvodáskorú gyermekekben tudatosan és tervszerűen ~~alakítsuk~~ alakítjuk a népi és nemzeti értékeinkhez való kötődésüket.
- —A mesék, a gyerekek mindennapi életével kapcsolatos történetek ~~segítsék~~ segítik feloldani a gyerekek belső feszültségeit, szorongásait.
- —Az irodalmi nevelés, a mesélés, verselés, bábozás, drámajáték helyszínei a természeti környezethez szorosan ~~kapcsolódjanak~~ kapcsolódnak csoportszobában, és azon kívül is (udvar, óvodakert, kirándulások, séták).
- A fák, bokrok a népmesékben úgy változnak, élnek, ahogy csak a ~~gyereki~~ gyermeki fantáziában lehetséges. Maradandóbb, bensőségebb az irodalmi élmény, ha azt valóban egy terebélyes tölgyfa, virágzó, bokor természetes közelségében hallja, éli át a gyermek. A vibráló képsorok helyett, a nyugodt feldolgozást elősegítő, kimerevíthető állóképek ~~/a diafilmek kerüljenek/ kerülnek~~ előtérbe.
- Az állatok és a „nemszeretem állatok” is /giliszta, méhek, pókok, bogarak stb. / közelebb kerülnek a gyerekekhez, ha a valós találkozás mellett, ezekhez irodalmi élmény kapcsolódik.
- Az állatokhoz, természeti jelenségekhez kapcsolódó irodalmi alkotások ~~készítsenek~~ hangutánzásra, segítsék készítenek, segítik a helyes hangképzés kialakítását, a beszédhibák javítását, a szókincs gazdagítását.
- —Természeti jelenségeket, élőlényeket idéző versek, mesék, elbeszélések, mondókák felhasználásával ~~mélyítsük~~ mélyítjük az élmények érzelmi hatását.
- —A meséken, verseken keresztül emberi kapcsolatokat, erkölcsi tartalmat, indulati élményeket ~~közvetítsünk~~ közvetítünk és ~~tanítsunk~~ tanítunk

- ~~Fejlesszük~~Fejlesztjük a gyerekek erkölcsi érzelmeit, ítéleteit, magatartását, esztétikai fogékonyságát.
 - ~~Jeles napok, ünnepeink tartalmát, fényét, hangulatát, az együttlét szertartásait a mesék, versek, történetek segítségével~~ tegyük tesszük a gyermek számára átélhető, maradandó élménnyé.
 - ~~Keltük fel~~Felkeltjük és ~~mélyítsük~~ elmélyítjük a gyerekek irodalom iránti érdeklődését.
 - ~~Alapozzuk meg~~Megalapozzuk az irodalomhoz, a könyvhöz fűződő érzelmi kapcsolatukat.
 - ~~Fejlesszük~~Fejlesztjük a gyerekek beszédét, kifejezőkészségét, helyes és szép kiejtését, a helyes hangsúlyozást és ritmust, ~~bővítsük~~bővítjük szókincsüket.
 - ~~Az irodalmi anyag kiválasztásakor~~ figyeljünkfigyelünk a környezeti és irodalmi nevelés kapcsolatára. A megfigyelt eseményekhez, átélt élményekhez, jelenségekhez, élőlényekhez tartalmilag kapcsolódó irodalmi anyaggal ~~segítsük,~~ gazdagítsuksegítjük, gazdagítjuk a gyermekek megismerési folyamatát, érzelmi életét, anyanyelvi nevelését.
- ~~Az irodalmi anyag kiválasztásakor „tisztá forrásból” olv érvényesüljön (népmesék, mondókák, klasszikus és kortárs gyermekirodalom).~~
- ~~Irodalmi anyagunkat~~ gazdagítsuk folytatásos mesékkel, gazdagítjuk és a gyerekek által otthonról hozott könyvek anyagával.
- ~~A versek, mesék bemutatása során az anyanyelv sajátos ritmusát, hangzóvilágát, nyelvünk törvényszerűségeit helyesen közvetítsük szerepünk modellértékét vegyük figyelembe.~~
- ~~Az élő mesét, irodalmi nevelésünket bábozással, zenével~~ színesítsükszínesítjük
 - ~~A mese - vers tevékenységek során~~ adjunk lehetőséget adunk, hogy a gyerekek érzelmeiket gesztusokkal, mimikával, mozgással fejezzék ki. A dramatikus és drámajátékok során különböző cselekvéseket, tulajdonságokat, embereket, állatokat jelentsenekjelenítenek meg, ezáltal fejlődik metakommunikációs

készségük. A megjelenítést, felidézést, rögzítést elősegítik a hozzájuk kapcsolódó mozdulatsorok, képi megjelenítések:

- ~~—Tegyük lehetővé a játék folyamán, hogy a gyerekek a drámapedagógiai játékokhoz, bábozáshoz szabadon válasszanak eszközt.~~
- ~~—Teremtünk lehetőséget az életszerű, valós helyzetek, kitalált történetek elmondására, azok továbbgondolására, továbbmesélésére.~~
- ~~—A Csinszka utcai telephelyen kiemelten fontos, hogy irodalmi anyagunkat gazdagítsuk a szülők, nagyszülők néphagyományőrzők segítségével a még meglévő helyi néphagyományokhoz, népszokásokhoz kapcsolódó szélásokkal, népmesékkel, mondókákkal, népdalokkal.~~
- ~~Tartuk~~ Tartjuk ~~Szem előtt~~ Elősegítjük, hogy a kisgyermek kettős tudattal éli meg mese ~~élményeit~~ mesét, képzeletbeli beleélése megalapozza a mese ~~élmények~~ meseélmények befogadását, feldolgozását
- ~~Segítsük elő~~ Elősegítjük, hogy a mesék oldják fel a kisgyermekben a belső szorongásokat.
- ~~Biztosítsuk~~ Biztosítjuk a szabad meseválasztás lehetőségét, ~~járulunk hozzá~~ járulunk hozzájárulunk, hogy a gyerekeknek legyen kedvenc meséjük.
- ~~—Segítsük, hogy élményeiket bátran fejezzék ki, egymásra is figyelve figyelmük, koncentráció készségük fejlődjön, jussanak el a fogalmi gondolkodás szintjére, fejlődjön intelligenciájuk.~~

A ~~feladatok~~ fejlesztések megvalósulásának jellemzői:

- ~~—A gyerekeknek igényévé válik a vers – mesehallgatás.~~
- ~~—Védik, óvják a könyveket.~~
- ~~—A gyerekek különbséget tudnak tenni jó és rossz között, a valóság és a mese, virtuális valóság között.~~
- ~~—A tanult mintát alkalmazva kapcsolataikban ítéleteket alkotnak.~~
- ~~—A következő életszakaszba lépve a gyerekek képesek gondolataik, érzelmeik kifejezésére, a verbális és nem verbális kommunikációra.~~

II. 4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. ~~Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét.~~

Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét.

A népdalok éneklése, a gyermek néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik.

Az óvodai ~~énekzenei~~ének zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

Az éneklés, zenélés részévé válik a gyermek mindennapi tevékenységének a felnőtt minta spontán utánzásával.

Programunk alapvető elve, hogy a zenei anyag, a zenei feladatok megvalósítása kapcsolódik az évszakok változásaihoz, az évente visszatérő naptári ünnepekhez, jeles napokhoz, népszokásokhoz, s az ezekhez kapcsolódó tevékenységekhez.

Cél:

A zenei képességek fejlesztése, s hogy a gyermek zenét értő és szerető, egészséges lelkű, kulturált, boldog legyen.

Az élményekből fakadó, érzelmeken alapuló éneklés, mozgás, zenélés, zenehallgatásra való igény megalapozása, a zenei anyanyelv kialakulásának elősegítése.

Feladatok:

—A fejlesztések tartalma:

- A zenei nevelés alapvető ~~feltételeinek tudatos tervszerű megszervezése, feltételeit tudatosan, tervszerűen szervezzük meg~~ életkori és egyéni sajátosságok figyelembe vételével (felzárkóztatás, tehetséggondozás).

~~— A kisgyermek zenei érdeklődésének felkeltése, zenei ízlés, esztétikai fogékonyság formálása, érzélemvilágának gazdagítása.~~

~~— Az óvónő adjon modellt tiszta éneklésével, megfelelő tempóválasztással, hangerejével, hangszínével, a zenei képességek fejlesztéséhez. Szeretessük meg a gyermekekkel az éneklést, a gyermekdalokat, szoktassuk a gyerekeket a tiszta éneklésre.~~

~~— Erősítsük a közös éneklés örömét, közösség formáló szerepét, és magatartásának alakulását.~~

~~— Biztosítsuk, hogy a nyugodt légkörben a gyerekek bátran kifejezésre juttassák gondolataikat érzelmi indítékból fakadó énekléssel, körjátékkal, táncolással.~~

~~— Az ünnepvárás és készülődés hangulati előkészítését segítsük alkalomhoz illő dalokkal, énekekkel, zenéléssel, zenehallgatással, biztosítsunk lehetőséget élő zene hallgatására.~~

~~— A zenei anyag kiválasztásakor ügyeljünk arra, hogy az énekes játékok, mondókák, zenei feladatok, dalok tartalma a gyerekek élményeivel, tapasztalataival, ismereteivel összhangban legyen, megfeleljen az adott gyermekcsoport életkori és egyéni sajátosságainak.~~

~~— A zenei anyag, a kapcsolódjon az évszakok változásaihoz, jeles napokhoz, népszokásokhoz, s az ezekhez, kapcsolódó tevékenységekhez.~~

~~— A zenei nevelés feladatainak megvalósítását lehetőség szerint a szabadban is tervezzük és szervezzük.~~

~~— Feladatunk a népi és műdalok helyes arányainak megválasztása.~~

~~— Feladatunk az egyéni, életkornak megfelelő zenei képességek, alkotókedv, fantázia, kreativitás kibontakoztatása, fejlesztése.~~

~~— A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus vegye figyelembe a nemzetiségi, etnikai kisebbségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozását is.~~

~~A Csinszka utcai telephelyen elsősorban a néphagyomány gazdag gyermekjátékaiból és népdalkincséből válogatunk, melyek hagyományos mozgáskultúrájukkal az összetartozás, társas-érzés örömét is kifejezik.~~

~~A dalanyaggal egyenértékűek a mondókák, s szerepet kapnak a műzenei anyagok is, és más népek gyermekdalai.~~

- Már az óvodába lépéstől tudatosan hívjuk segítségül az ölbe vevős, cirógatós népi játékokat, altatókat, ringatókat, mondókákat.
- Felkeltjük a kisgyermekek zenei érdeklődését, formáljuk zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat, gazdagítjuk érzelmvilágukat
- Az óvodapedagógus modell a tiszta éneklésével, megfelelő tempóválasztásával, hangerejével, hangszínével, a zenei képességek fejlesztéséhez
- Erősítjük a közös éneklés örömét, közösség formáló szerepét
- Biztosítjuk, hogy nyugodt légkörben a gyerekek bátran kifejezésre juttathassák gondolataikat az érzelmi indítékból fakadó énekléssel, körjátékkal, táncolással
- Az ünnepvárás és készülődés hangulati előkészítését segítjük alkalomhoz illő dalokkal, énekekkel, zenéléssel, zenehallgatással, lehetőséget biztosítunk az élő zene hallgatására
- A zenei anyag kiválasztásakor ügyelünk arra, hogy az énekes játékok, mondókák, zenei feladatok, dalok tartalma a gyerekek élményeivel, tapasztalataival, ismereteivel összhangban legyenek, megfeleljenek az adott gyermekcsoport életkori és egyéni sajátosságainak

A zenei nevelés feladatainak megvalósítását lehetőség szerint a szabadban is tervezzük és szervezzük.~~Az egész óvodai élet során használjuk az állathívogatókat, játékokra hívogatókat, kiszámolókat, szerep- és párcserés játékokat, kapus játékokat, leánykérőket és felelgetős játékokat. A gyerekek fejlődési üteméhez mértén megjelennek a táncos játékok is.~~

- Ügyelünk a népi és műdalok helyes arányainak megválasztására

- A mindennapokban átélt élmények, érzelmek kifejeződnek az egyéni improvizációkban és a közös éneklésben, mozgásban. A zenei nevelés fejlesztési feladatainak megvalósítása összefonódik a külső világ hangjaival, ritmusával, csendjével, s tudatosan kihasználjuk ezek lehetőségeit.

Az ünnepvárás és készülődés hangulati előkészítését segítjük alkalomhoz illő dalokkal, énekekkel, zenéléssel, zenehallgatással. A családokat is bevonva lehetőséget biztosítunk élő zenehallgatásra csoporton belül és valamennyi csoporttal közösen is.

A foglalkozások anyagának, a zenei feladatoknak kiválasztásában segítséget nyújthatnak az alábbi könyvek, kiadványok:

- Forrai Katalin: Ének zene az óvodában
- Ludánszkiné Szabó Éva: Óvodai zenei hagyományápolás — népszokások
- Mélykútiné Dietrich Helga: Évszaklapező
- Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában
- Gryllus Vilmos: Dalok I. Dalok II.

- A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi, etnikai kisebbségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozását is
- A Pipitér 2. Telephelyen elsősorban a néphagyomány gazdag gyermekjátékaiból és népdalkincséből válogatunk, melyek hagyományos mozgáskultúrájukkal az összetartozás, társas érzés örömét is kifejezik

A feladatok fejlesztések megvalósulásának jellemzői:

- –A gyerekek szeretnek énekelni, játszani, szívesen hallgatnak zenét.
- –Kialakul a zenei kultúra, népi kultúra iránti fogékonyság.
- –Kialakul a gyermekekben a közös éneklés igénye, zenei utasítások végrehajtása, egyszerű és játékos mozgások, tánclépések egyöntetű esztétikus végzése, zenei és zöreij hangok biztos ismerete, utánzása, hangadást kísérő mozdulatok, mozdulatsor megfigyelése, pontos visszaadása, mozgás-improvizáció zenére.
- –A gyerekeket képességeik fejlettsége alkalmassá teszi a következő életszakasz elvárásainak teljesítésére (hallás, ritmusérzék, emlékezet, figyelem, zenei alkotóképesség, mozgáskultúra).

II. 5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka az ábrázolás különböző fajtái, a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekszünk a gyermeki alkotások rendezvényeken való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

~~A Csinszka utcai telephelyen programunk sajátosságából fakadóan a kisgyermek érzelmein keresztül ismeri meg az óvónő által közvetített népi kultúránk kincseit.~~

Ünnepekre, jeles napokra készülődés alkalmával sajátos környezetben a kisgyermekek életkorának megfelelően megismertetjük őket a népi mesterségekkel: agyagozás, mézeskalács, sütés, gyöngyfűzés–stb.

A gyerekeknek nagy élmény látni a játékok, eszközök születését, felhasználását, így érzelmileg erősen kötődnek hozzájuk. A közös alkotótevékenység során erősödik kötődésük társaik és az együtt tevékenykedő felnőtt iránt, fejlődnek társas kapcsolataik.

Az ünnepi készülődéshez az óvoda bevonja a szülőket is, a gyermekekkel közösen a családi munkadélutánokon az aktuális tevékenységek közös megszervezésére.

Cél:

A rajzolás, mintázás, ~~kézimunka~~kézi munka tevékenységek az ~~óvónő~~óvodapedagógus által biztosított feltételekkel, az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítsék a képi – plasztikai kifejezőképesség, komponáló, térbeli tájékozódó és rendező képességek alakulását. Ezen kívül a gyermeki kreativitás, élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyerekek tér – forma és szín képzeiteinek gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

Az alkotás örömét átélő gyermek számára a tevékenység fontosabb, mint azok eredménye, mely során erősödik önbizalma, kialakul önértékelése.

Feladatok:

-Fejlesztések tartalma:

- Az óvodapedagógus az ábrázoló, mintázó, kézimunka tevékenységekre az egész nap folyamán ~~biztosítson teret, változatos eszközöket, lehetőséget.~~ lehetőségeket biztosít
- Maga a tevékenység - s ennek öröme - a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására-
- ~~—Az óvodapedagógus feladata megismertetni~~megismerteti a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, mintázás és ~~kézimunka~~kézi munka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival-
- ~~—A Csinszka utcai telephelyen a gyerekek~~ Az óvodai technikák mellett ~~ismerjék meg~~megismertetik és ~~használják~~használgatják a népi kismesterségeket őrző technikákat, ezáltal ~~formálódjanak~~aformálódnak a gyermek vizuális alkotáshoz, befogadáshoz szükséges ~~készségeik.~~ készségei

~~Sajátos környezetben (Fazekasház, Tájház) a népi eszközök használatának megismertetése, érdeklődés felkeltése, népi kultúránk kincsének megismertetése, óvása, átadása.~~

~~—Az óvodapedagógus vegye figyelembe~~ veszi a gyerekek eltérő képességeit (felzárkóztatás, tehetséggondozás), s személyre szabottan ~~biztosítsa~~biztosítja a fejlesztés lehetőségeit.

- ~~Segítse~~ Segíti a kezdeményező, kreatív megvalósítás érvényre jutását-

~~—Az óvodai környezetet tudatosan alakítsuk úgy, hogy esztétikai minősége hozzájáruljon a gyerekek esztétikum iránti vonzódásához.~~

~~—A gyerekeket ért spontán hatások mellett, tudatosan teremtsünk olyan élményhelyzeteket, amely a gyerekeket ábrázoló tevékenységre, alkotásra serkenti. Ezek segítsék elő a lelki folyamatok kivetítődését, feldolgozását, fejlődését.~~

~~—Alakuljon kezűgyességük, vizuális alkotó készségük, esztétikai igényük, a múlt és jelen értékei iránt.~~

~~—Olyan légkört teremtsünk, amelyben a kisgyermek felszabadultan kibontakozhat, és tevékenysége integrálódhat a játékban.~~

~~—A gyerekek tapasztalják meg a különböző anyagok tulajdonságait, saját elképzeléseik alapján alkossanak, barkácsoljanak különböző tárgyakat, eszközöket, melyeket a mindennapi játékában felhasználhatnak.~~

~~—Ünnepi készülődéshez a szülőket is vonjuk be, a gyermekkel közösen a családi munkadélutánokon az aktuális tevékenységek közös megszervezésére.~~

~~—Mind a kisgyermekekben, mind a szülőknél alakítsuk ki és erősítsük meg a kész alkotások elismerésének megbecsülésének érzelemfejlesztő hatását.~~

- ~~—A séták, kirándulások során gyűjtött kincseket használjuk fel felhasználjuk a képi és téri alkotásaik térbeli alkotások díszítéséhez.~~
- ~~—A séták, kirándulások, a szabadban végzett tevékenységek járuljanak hozzáhozzájárulnak a nagyobb terek bemozgásával, a téri tájékozódás fejlődéséhez a későbbi síkban megjelenítéséhez, a síkban történő megjelenítéshez (emberábrázolás, térképkészítés.)~~

A feladatokfejlesztések megvalósulásának jellemzői:

- ~~—A rajzolás, festés, mintázás, kézi munka a gyerekeknél pozitívan hat az érzelmi nevelésre, támogatja a gyerekek szocializációját, mozgósítja a gyermek egész személyiségét, aki a felnőttek példája nyomán sokkal nyitottabb, érdeklődőbb lesz, „kutatási vágy” jellemzi a természet kincsei után.~~
- ~~—A gyerekek az egyes technikákat, azok eszközeit biztonsággal, helyesen használják.~~
- ~~—A gyerekek önálló alkotásra képesek.~~
- ~~Képesek görcsösség nélkül fogni a ceruzát, ecsetet, zsírkétát.~~
- ~~—Kialakul a változatos technikákban való jártasság, sokrétű anyagismeret, természetes anyagok változatos módon való felhasználása, differenciálódott téri észlelés, téri tájékozódás, elemi térviszonylatok megjelenítése, biztos ceruzafogás, változatos színhasználat és formaábrázolás, önálló és csoportos alkotás igénye.~~

II. 6. Mozgás

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei.

Az óvodáskor a természetes hely, helyzetváltoztató és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket:

- sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása
- A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazásai kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő, és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakításában, felerősítik, kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatásait
- A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás fejlődésére
- Az óvodapedagógusok feladatai, hogy biztosítsák a csoportszobában és a szabadban a rendszeres – mindennapos - és kellemes légkörben végzett mozgást, amely idővel a gyermekek igényévé válhat. Feladatuk a gyermekek edzése, mozgásszintjük tudatos fejlesztése úgy, mint motoros képességek, testséma, nagy- és finommozgások, szem/ kéz/láb koordináció, egyensúlyérzék. Mindehhez biztosítják a megfelelő időt, helyet, eszközt és szervezeti formát. A mozgásfejlesztés, mozgásos játék tervezésénél figyelembe veszik a csoport összetételét, életkori sajátosságát, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjét. A mozgásfejlesztés során is megteremtik az anyanyelvi-, kommunikációs-fejlesztés lehetőségeit. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő kooperatív mozgásos játékok széles körű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására

II. 7. A munka jellegű tevékenységek megvalósulása

Amikor a munka jellegű feladatok elvégzése örömteli, sikert hozó tevékenység, akkor a gyermekek a saját személyükkel kapcsolatos feladatok elvégzésétől fokozatosan eljutnak addig, hogy a közösségért is szívesen vállalnak feladatot.

Ahogy a tevékenységük egyre önállóbbá válik:

- önkiszolgálás
- segítés az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek
- csoporttársakkal együtt, értük, majd önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízatások teljesítése
- naposi munka
- reszort feladatok (állat-, növény-, környezetgondozás)
- egyéb megbízások során, úgy a gyermekek egyre magasabb fokú együttműködésre képesek

Természetes módon fejlődik magatartásuk, társas kapcsolatuk. Kibontakoznak csoportra jellemző erkölcsi szabályok, normák, ezért a munkára nevelés és a szocializáció egymástól nem elválasztható módon egymásra hatva valósul meg a nevelés teljes folyamatában.

Célunk elérésénél figyelünk rá, hogy túlterhelés nélkül minden gyermeknek legyen valamilyen feladata, hisz ezáltal is éreztetni kívánjuk, hogy fontos tagja közösségünknek. Munkavégzés közben sok lehetőség adódik a beszélgetésre, munkafolyamatok, eszközök megnevezésére, amiktől fejlődik szókincsük, fogalmi gondolkodásuk. Örömmel, szívesen végzett aktív tevékenység legyen számukra.

Alkalmi megbízások közben, természetes élethelyzetben fejlődik kommunikációs készségük, gyakorolják az illemszabályokat. Munkavégzés közben környezetükről, saját magukról sokoldalú, speciális ismereteket szereznek, fejlődik a munkavégzéshez szükséges attitűd és képességek, készségek, tulajdonságok, mint kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának a lehetősége. Miközben tapasztalatokat gyűjtenek, fejlődik érzékelésük, gondolkodásuk, ügyesedik a mozgásuk, így a munkafeladatok végzése segíti fejlődésüket. Ez a fejlődés azonban csak az örömteli, szívesen végzett feladatok során lesz teljes.

Közösségi kapcsolatok a kötelességteljesítés alakításának eszköze, saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

Az óvodapedagógus részéről a gyermeki munka tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekekkel való együttműködést és folyamatos, konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

II. 8. A tevékenységben megvalósuló tanulás

- Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg
- Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. Az óvodapedagógusaink a gyermekek előzetes élményeire és tapasztalataira építve támogató környezet megteremtésével a gyermekek ismereteit bővíti, rendszerezi
- A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése
- Egyéni érdeklődésének megfelelő tevékenységek biztosítása, a gyermekek önállóságának, kitartásának, figyelmének, feladattudatának fejlesztése
- A tanulás lehetséges formái az óvodában:
 - az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása
 - a spontán játékos tapasztalatszerzés
 - a játékos, cselekvéses tanulás
 - a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
 - az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
 - a gyakorlati problémamegoldás
- Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását

III. 1. Esélyegyenlőség

Cél:

Az esélyegyenlőség biztosítása, melynek elengedhetetlen feltétele az egyenlő hozzáférés biztosításán túl, olyan támogató lépések, szolgáltatások tervezése és megvalósítása intézményünkben, amelyek csökkentik a gyerekek meglévő hátrányait, javítják iskolai sikerességüket, megcélózva a társadalmi beilleszkedésüket.

Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos pedagógiai feladatok, tevékenységek:

- esélyegyenlőség elősegítése,
- szegregáció és szelekció kiszűrése,
- a közoktatási szolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés biztosítása,
- minőségi oktatáshoz vezető feltételek, módszerek alakítása,
- SNI és HHH tanulók esélyegyenlőségének biztosítása,
- diszkrimináció minden fajtájának megszüntetése,
- oktatási és társadalmi integráció támogatása, együttműködésre nevelés,
- a tehetséges gyerekek kompetencia alapú fejlesztésének biztosítása.

Az esélyegyenlőségi program általános céljai a halmozottan hátrányos helyzetű és roma gyermekek nevelési szegregációjának csökkentése, az SNI-s, és a tehetséges gyerekek fejlődésének biztosítása.

Az SNI-s és a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek sikeres neveléséhez elsősorban a haladási ütem lassítását, a differenciált bánásmódot tekintjük kiindulópontnak.

Óvodánk nagy gondot fordít a beilleszkedési nehézségek, a tanulási zavarok kezelésére. A fejlesztés irányát ~~logopédusból, utazó pedagógusból és segítő szakemberekből álló csapat~~ óvodánk fejlesztőpedagógusa határozza meg a csoport óvónőivel együtt. A felzárkóztatás egyéni, vagy kiscsoportos formában történik.

Az óvodapedagógusok feladatai:

~~• Óvodába lépés előtt lehetőség szerinti családlátogatás, környezettanulmány.~~

- Korai felismerés, együttműködés az óvodai jelzőrendszerrel.
- A tapasztaltakról, veszélyeztetettségéről, hátrányos helyzetről jelzés és javaslattétel az óvodavezető, a gyermekvédelmi felelős, és a fejlesztő munkaközösség felé.
- A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek, a sajátos nevelési igényű gyerekek, és a tehetséges gyerekek esélyegyenlőségének biztosítása, differenciált egyéni bánásmód, fokozott segítségadás, odafordulás.
- Különös odafigyelés, kapcsolattartás az érintett családokkal.
- Nevelési feladat fontos részeként a dokumentációkban (nevelési—terv, ~~tapasztalatszerzési~~ terv, egyéni fejlődést nyomon követő lapok) tükröződjön e gyermekekre való odafigyelés, fejlesztés, segítség, egyéni differenciált bánásmód, felzárkóztatás, ~~dokumentáció.~~
- Tájékoztatás a szülők felé a pedagógusok jogairól, kötelességeiről, a segítségadás lehetséges módjáról.
- A gyermek szocializációjának elősegítése, erősítése a csoportban.
- Iskolaválasztásnál segítségadás a családnak.
- A pedagógus továbbképzési lehetőségek kihasználása
- A napi feladatok egyeztetése során a dajkákkal meg kell határozni a gyerekeknek nyújtott segítség módszerét, mértékét az azonos elvárások következetes betartását.

III. 2. Gyermekvédelem

Elvek, célok:

- Hátrányok enyhítése, az esélyegyenlőség biztosítása minden kisgyermek számára. A családban történő prevenció, nevelés segítése. Különös odafigyelés a különleges szubkultúrához tartozó és kiemelt figyelmet igénylő gyerekekre (különleges bánásmódot igénylő gyermekek: SNI-s, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, kiemelten tehetséges gyermekek; valamint a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek). Az akadályozott gyerekek együttes nevelése kortársaival.
- Tiszteletben tartjuk, hogy a gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, de feladatunknak tekintjük a gyermekek jogainak mindenkori érvényesítését és védelmét.
- Arra törekszünk, hogy tapintatos, személyes kapcsolatot alakítsunk ki a segítséget kérő, vagy az arra rászoruló családokkal.
- Elsődlegesnek tartjuk a prevenciót, mely magába foglalja az egészséges életvitel szokásainak megalapozását, a szabadidő hasznos eltöltésének megismertetését, a családokkal való szoros kapcsolat kiépítését, és a mentálhigiéné, azon belül is az érzelmi biztonság és kompetencia érzésének erősítését.

Az óvodavezető feladatai:

- Törvényben meghatározott feladatok ellátása.
- Szervezi a gyermekek egészséges és biztonságos környezetben való nevelését, felügyeletét.
- Gyermekvédelmi felelős megbízása és munkájának ellátásához szükséges feltételek biztosítása.
- Egyszemélyi felelőse az óvodában folyó gyermekvédelmi munka koordinálásának.
- ~~Jelzőrendszert~~Jelzőrendszer kiépítése és működtetése.
- ~~Tanköteles~~A gyermekek igazolatlan ~~mulasztása~~mulasztásai esetén intézkedés.

Az óvodapedagógus alapvető feladatai:

- A gyermekek és környezetük megismerése.
- A gyermekek fejlődését hátráltató tényezők feltárása.
- Ennek kiküszöbölésére a megfelelő pedagógiai stratégia kidolgozása.

- Az óvodavezető informálása-
- A család életéről szerzett információk hivatali titokként való kezelése-

A gyermekvédelmi felelős feladatai:

- A gyermekvédelmi feladatok koordinálása-
- Nyilvántartás vezetése-
- Környezettanulmány végzése az óvodapedagógusokkal-
- Az óvodavezető informálása-
- Kapcsolattartás a Napraforgó Gyermejkölési Központ, Családsegítő Szolgálat és Nevelési Tanácsadóval, Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XVI. Kerületi Tagintézményével, valamint a Gyámhatósággal-

A nyilvántartásba vétel szempontjai:

- elhanyagoló nevelés
- erkölcstelen családi környezet
- italozó szülők
- bűnöző családi helyzet
- rossz lakásviszonyok
- egészségügyi okok
- anyagi okok
- megromlott családi kapcsolat

Elvárt eredmények:

- Szülők felmerülő problémáikkal bizalommal fordulnak az óvodapedagógusok felé-
- Gyermekvédelmi munkánkkal egyre több családnak segítettünk a hátrányos, veszélyeztetett helyzetük enyhítésében-
- Nevelési tanácsainkat megfogadják-

III. 3. Integrált nevelés

Intézményünkben vállaljuk azoknak a Sajátos Nevelési Igényű (SNI) gyerekeknek az integrációját, akik a hatályos alapító okiratunkban rögzítetteknek megfelelnek. Ezen kívül feladatunk a tehetségazonosítás, szakember bevonásával a kiemelt képességű gyermekek támogatása, segítése. A SNI gyermekeknél befogadás előtt szükséges az illetékes szakértői bizottság, vagy szakszolgálati vélemény beszerzése (beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek esetén), mely szerint javasolják az integrált nevelést. A befogadó gyermekcsoportot a szülővel együtt felkészítjük az új gyermek érkezésére. Az integrációt az egész nevelőtestület vállalja, biztosítva a nem pedagógusdolgozók részéről is a nyugodt érzelmi támaszt nyújtó légkör megteremtését.

Célunk:

- A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése a többi óvodással együtt, a programban meghatározott elvek és célok szerint, biztosítva részükre a speciális fejlesztés lehetőségét (egyéni fejlesztési terv).
- Pozitív szemlélettel próbáljuk elősegíteni azoknak a kiemelkedő képességeknek a feltárását, további megerősítését, melyek kibontakoztatása a fejlődés, éérés során tehetséggé alakulhatnak.
- Az SNI és BTM nehézséggel küzdő gyermekeket a nevelés, a fejlesztés ne terhelje túl, fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg, az elvárások igazodjanak fejlődésük lehetséges üteméhez és a rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő terápiák programjai az intézmény programjainak tartalmi elemeivé váljanak.

Feladataink:

- Az SNI és BTM nehézséggel küzdő gyermekek jogainak biztosítása, miszerint állapotának megfelelő gyógypedagógiai ellátásban részesüljön.
- Annak figyelembe vétele, hogy az óvodai nevelés kiegészítője a családi nevelésnek. Minden csoportunk törekszik a különbözőséget elfogadó környezet kialakítására, elsődlegesen kihasználva a nevelői modellnyújtást, szülők és gyermekek számára.
- Minden gyermek egyenjogú tagja a közösségnek, törekszünk arra, hogy erősödjön a társas kapcsolatok igénye, együttműködés és alkalmazkodás alakuljon ki

közöttük. Az egész napos tevékenység szolgálja a különleges gondozási igény kielégítését is, csoportos, kiscsoportos, és egyéni formában.

- A nem, vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésével a kompenzációs lehetőségek bővítése.
- Annak figyelembe vétele, hogy a testi fogyatékos gyermekeknél megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés és szocializáció.
- A testi fogyatékos gyermekek óvodai nevelése során kiemelt feladat a speciális, egyénre szabott eszközök használatának kipróbálása, megtanítása, és ezek segítségével a tágabb és szűkebb környezet minél sokrétűbb megismertetése.
- A testi fogyatékos gyermekek esetében az óvodában biztosítani kell – a gyermek állapotához, lehetőségeihez igazítottan, a megfelelő mozgás-és étletteret mindig szem előtt tartva az önállóságra nevelés elvét.
- Az érzékszervi fogyatékos gyermekeknél kiemelt szerepet kell, hogy kapjon a játék, ami tág lehetőséget ad az ép érzékszervek gyakoroltatásával, a hallás, tapintás, szaglás, ízérzékelés, mozgás-ritmus, tájékozódási képesség fejlesztésére.
- A gyermeki képességek kibontakoztatása, a tanulás iránti érdeklődés felkeltése.
- Az óvodai fejlesztést minden esetben egyéni fejlesztési terv alapján végezzük, melynek alapja a szakvéleményben megfogalmazott diagnózis, fejlesztési területek, feladatok.
- Az egyéni fejlesztési tervet az óvodapedagógus készíti el a gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus, logopédus segítségével. Évente kétszer fogadó óra keretében erről tájékoztatja a szülőt.
- Biztosítjuk a csoporton kívüli fejlesztés lehetőségét az óvoda saját-logopédusa, fejlesztőpedagógusa, az utazó gyógypedagógusi hálózat segítségével.
- Folyamatos konzultáció a külső speciális szakemberekkel.
- Előírás szerinti gyakorisággal kontrollvizsgálat kérése a megfelelő szaktanárságtól.

Integrálás feltételei:

- Az illetékes szakértői bizottság véleménye alapján óvodai nevelésben részt vehetnek.
- Társak között nevelhetőek, önmagukra illetve társaikra nem jelentenek veszélyt.
- Közös tevékenységbe részben vagy teljesen bevonhatóak.
- Szükségeiket képesek jelezni a társak és az óvodapedagógus felé.
- Elemi szinten, óvodapedagógusi segítséggel el tudják látni magukat

- Kommunikációs kapcsolatot tudnak teremteni az óvodapedagógusokkal, társaikkal, illetve kontaktust lehet teremteni velük.

A feladatok megvalósulásának jellemzői:

- Az iskolaérettség elérése minden gyermeknél egyénre szabott, előre nem tervezhető, a fejlődés ütemétől függ. Az iskolába lépés minden SNI gyermek esetében az illetékes Szakértői Bizottság véleménye alapján történik.
- A szülők megfelelő tájékoztatást kapnak a szülők és pedagógusok jogairól, kötelezettségeiről, melyet aláírással igazolnak.
- Kialakul az őszinte, bizalmas kapcsolattartás a szülővel.
- A gyerekek számára biztosított az esélyegyenlőség, és a felzárkóztatás.

IV. Az óvodai élet megszervezésének elvei

IV. 1. Személyi feltételek

Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

Nevelőtestületünk szakmailag jól képzett, humánus, empátiával bíró, megújulásra képes és kész óvodapedagógusokból áll, akiknek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenlétük a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógusok elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermekek számára. Munkánkat pszichológus, logopédusok, fejlesztőpedagógus, utazó gyógypedagógusok segítik.

Az óvodapedagógusok tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája hozzájárul az óvodai nevelésünk eredményességéhez.

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli. A migráns gyermekeket is nevelő csoportban a dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

IV. 2. Tárgyi feltételek

IV. 2. 1. Eszköz és felszerelés jegyzék

Célunk az egészséges, harmonikus környezeti feltételek folyamatos biztosítása a célszerűség figyelembevételével.

Feladat:

Az óvodánk rendelkezik a Pedagógiai Program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon rendeztük be, hogy az ~~szolgálja~~ a gyermekek biztonságát, kényelmét szolgálja. Megfelel a gyermekek változó testméretének, biztosítja egészségük megőrzését, fejlődését. Lehetővé teszi mozgás- és játékigényük kielégítését.

A gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, természetes anyagokkal igyekszünk körülvenni. A gyermekek által használt tárgyi felszereléseket számukra hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel helyezzük el. Az óvoda egyidejűleg biztosítja a megfelelő munkakörnyezetet az óvodai munkatársaknak, és lehetőséget teremt a szülők fogadására.

IV. 3. Az óvodai élet megszervezése

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző dokumentumok szolgálják. (Csoportnapló, ~~adattároló és Öviszolgá-~~Fejlődést nyomon követő táblázat). Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott Pedagógiai Program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magában foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg az óvodapedagógus ~~feltételen~~feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

IV.3.1. Dokumentáció és ehhez kapcsolódó óvónői feladatok

Cél:

Átlátható dokumentálással, a gyerekek, a csoport fejlődési szintjét nyomon követő dokumentációval elősegítjük Pedagógiai Programunk ~~céljainak~~céljainak, feladatainak megvalósulását.

~~Az óvodapedagógusok feladatai:~~

Az óvodapedagógusok feladatai:

- Az óvoda működését meghatározó központi és fenntartói dokumentumok ismerete-
- A különböző pedagógiai folyamatok, a gyermekek fejlődésének dokumentálása, a gyerekek adatainak előírásszerű vezetése-
- A folyamatos fejlődés igényeként jelentkező módosítás a fejlesztési tervekben-
(SNI, BTM gyermekek)
- A csoport, a gyerekek fejlődési folyamatát, feladatait tükröző dokumentációk tartalma feleljen meg az egyes belső szabályzatok előírásainak-
- A felvételi és mulasztási napló oly módon történő vezetése és tárolása, hogy az adatvédelmi, a személyiségi jogok ne csorbuljanak, feleljenek meg a mindenkori törvényességi előírásoknak-
- A titoktartási kötelezettség betartása, betartatása-
- A szülői nyilatkozatokban foglaltak betartása, betartatása-
- A gyermekeink fejlődését folyamatosan nyomon követjük és szükség esetén a további fejlesztő - nevelőmunkánkat szakemberek (fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus, logopédus) bevonásával végezzük és dokumentáljuk-

A gyermekek és környezetük sokoldalú megismerése

Ahhoz, hogy a programban leírtaknak megfeleljünk, először a gyermekeket és környezetüket, szociális háttérüket kell megismernünk.

Ehhez nyújthat segítséget ~~az első családlátogatás és ennek alkalmával a közösen a~~ szülők által óvodai jelentkezéskor kitöltött ~~anamnézislap. A családlátogatás során~~ képet kapunk gyermekeink környezetéről részletes anamnézis lap, ~~a szülők nevelési~~ attitűdjéről, ~~esetleges nevelési problémáiról~~ befogadás első három napja, ~~a~~ kisgyermek családban elfoglalt helyzetéről. ~~szülőkkel történő megbeszélések,~~ egyeztetések, szükség esetén családlátogatások, fogadó órák.

A migráns és nemzetiségi gyermekek kultúrájának ápolása érdekében ismereteink bővítését szem előtt tartjuk. Fontos feladatunk a gyermekek felé a személyes példamutatás, ezeknek a gyermekeknek elfogadására, befogadására. A gyermekek aktuális fejlettszintjének megállapítását a játék, és a mindennapi tevékenységek megfigyelésével, egyéni beszélgetésekkel, foglalkozásokkal és mérésekkel (évente kétszer) végezzük.

A gyermekek fejlődésében történt ~~változásait~~ változásokat folyamatosan szem előtt tartjuk és, a további nevelési feladatainknál és a tervezésnél figyelembe vesszük.

A feladatok megvalósulásának jellemzői:

- A családok adatait az előírásnak megfelelően rögzítjük.
- A gyermekcsoportok életével kapcsolatos feladatok, események dokumentáltak.
- A gyerekek fejlődése és fejlesztése (SNI és BTM gyermekek) írásos formában nyomon követhető.
- A titoktartási kötelezettséget az óvoda teljes munkatársi köre betartja.

IV. 3. 2. A gyermek egyéni képességeinek mérése, nyomon követése

Az óvodánkban folyó pedagógiai munkánk tervezése, elemzése, három éves kortól a gyerekek megfigyelése, az egyénre szabott nevelési és fejlesztési eljárások, folyamatos és tudatos írásbeli munkát igényelnek. Az ilyen tervezés segíti a folyamatok célirányos, célszerű egymásra épülését. A gyermekcsoportok nevelési terve nem megmásíthatatlan, hanem a gyermekek fejlődési üteméhez, a spontán

helyzetekhez, az aktuális feladatokhoz igazodik. Az óvónők egyik kiemelt feladata, hogy az egyéni képességfejlesztés minden területen érvényesüljön.

A mérések a következőkre irányulnak:

- a gyermek testi fejlettsége
- mozgásfejlettség
- finommotoros koordináció
- szociális fejlettség
- érzelmi, akaratú képesség
- értelmi képességek
- nyelvi, kommunikációs képességek

Mérési időpontok: december és május

A mérések eredményeit felhasználva a csoportos óvodapedagógusok ~~féléves szöveges értékelőt~~ mindkét félévben értékelő lapot készítenek a gyermek aktuális fejlettségéről. A tájékoztatás ~~a szöveges~~ értékelésről a 20/2012. (VIII.31) EMMI rendelet és a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény alapján készül. A szülőknek ~~igény szerint~~ lehetőséget nyújtunk ~~a szöveges értékelés fogadóórán~~ az értékelő lap fogadó óráján történő további megbeszélésére, melynek tudomásul vételét aláírásukkal nyugtázzák.

IV. 3. 3. Napirend és hetirend

A gyermekek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető differenciált tevékenységek, valamint a gyermekek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5 – 35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeres ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

Óvodai csoportok napirendjét és heti rendjét a csoportvezető óvodapedagógus páros alakítja ki a szorgalmi időszak (szeptember 1. – augusztus 31.) idejére.

Óvodánkban a dajkák munkájukat úgy szervezik, hogy az igazodjon a gyermekek helyes napirendjéhez. Tevékenységek előtt az óvodapedagógussal egyeztetve

előkészíti a szükséges eszközöket, szükség szerint részt vesz a csoport átrendezésében.

A napirend és a hetirend kialakításának szempontjai

- ~~A jó napirendet~~ A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét.
- Óvodai életünk egész időtartamára lehetőséget biztosítunk az örömteli, közös elmélyült tevékenységekre.
- Gyermek egyéni és életkori jellemzőinek, szükségleteinek, fejlettségének figyelembevétele: elegendő idő, megfelelő körülmények biztosítása a testi szükségletek kielégítésére.
- Az étkezések naponta azonos intervallumának, a szükséges emésztési idő megtartásának biztosítása.
- A körülményekhez képest zavartalan pihenés feltételeinek megteremtése.
- Azonos élettérben lévő csoportok tevékenységrendszerének összehangolása.
- Elegendő idő biztosítása a különböző tevékenységekhez.
- A szabad levegőn tartózkodás során az évszak, időjárás és a környezeti hatások figyelembevétele.

V. Kapcsolatrendszer

Óvodánk társadalomban elfoglalt helye szerint kapcsolatban van különböző szervezetekkel, intézményekkel. A legfontosabb és legszorosabb kapcsolatunk az óvodába járó gyermekek családjával van.

V. 1. Család – óvoda kapcsolata

Gyermekeink elsősorban a családban nevelkednek. Óvodánk folytatja és kiegészíti a megkezdett nevelési folyamatot. Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek feltétele a családdal való szoros együttműködés.

Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól, a különböző rendezvényekig magukba foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, vagy a család teremtet meg. Az óvodapedagógusok figyelembe veszik a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesítik a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Az együttműködés, az egyenrangú nevelőtársi viszony, jó partnerkapcsolat kialakítása fontos feladatunk. A szülői választmány véleményét kérjük minden az óvodát érintő kérdésben a törvényben előírt jogosítványoknak megfelelően.

A nemzetiségi szülők felé segítségkérés, az óvónők ismereteinek bővítésére. Segítségnyújtás ezeknek a szülőknek a ~~beilleszkedésbe~~beilleszkedéshez, az óvoda szokásainak, hagyományainak bemutatása, megismerése.

Kapcsolattartásunk főbb formái már kialakultak és működnek az óvodában:

- Beiratkozás - első személyes kapcsolat-
- Családlátogatás - a gyermekek környezetének, a család nevelési szokásainak megismerése – szülői igény szerint-
- Anyás befogadás - gyermekek beilleszkedésének megkönnyítése a szülők bizalmának elnyerése, hogy biztonságos, nyugodt környezetben, gondoskodó felnőttekre bízva gyermekét-
- Napi kapcsolattartás: óvodánk nyitottságából adódóan a szülőt folyamatosan tájékoztatjuk gyermekével történt eseményekről, fejlődéséről. Az óvónő is információt kap a családban történt fontosabb eseményekről-

- ~~Fogadóórak~~Fogadó órák - komolyabb, négy szemközti találkozást igénylő problémák megbeszélése, melyet bármikor kezdeményezhet a szülő is és az óvónő is. Ezeken a megbeszéléseken elhangzottak bizalmas jellegűek.
- ~~Nyílt napok: a szülőknek lehetőséget biztosítunk napi életünkbe való betekintésre. Nincsenek kötött időhatárok, a szülők igényeik szerint tehetnek óvodánkban látogatást, előzetes egyeztetés alapján.~~
- Szülői értekezletek: az óvodát, a csoportot, a gyermekeket, a szülőket érintő legfontosabb témákat, feladatokat, programokat, problémákat beszéljük meg. Óvónőink feladata, hogy a szülők véleményét meghallgassák, javaslataikat figyelembe vegyék.
- Közös programok, ünnepek, évzárók: lehetőséget teremtünk a család és az óvoda közti kapcsolat elmélyítésére, egymás szokásainak, értékrendjének még jobb megismerésére, nevelési elvek közelítésére. A közös programok nemcsak az ünnepeket tartalmazzák, hanem a szülőkkel együtt szervezett sportprogramokat, kulturális eseményeket, az ezekre való felkészülést.
- Anyák napja a ~~kis és középső csoportban köszöntés, nagycsoportban~~ gyermekek fejlettségi szintjét figyelembe véve közös ünnepség keretében.
- Sportrendezvények - játékos családi sportverseny (csoportok, szülők igényei szerint).
- ~~Játék, A~~ munkadélutánok - közös ~~együtt játszás~~együttjátás, játékkészítés (csoportosan és óvodai szinten)

Nevelésünk akkor képes csak céljait elérni, ha a családdal együtt kölcsönös bizalommal és tisztelettel nevel, és segíti a szülőket abban, hogy már az óvodában jól megalapozott fejlesztési eljárásokat a családi ház átvegye, folytassa.

V. 2. Kapcsolatok egyéb intézményekkel

Óvodánk kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt, az óvodai élet során, s az óvodai élet után meghatározó szerepet töltenek be a gyermekek életében. Kapcsolattartásunk formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. Kapcsolataink kialakításában intézményünk nyitott és kezdeményező.

- Kapcsolattartás a fenntartóval: A Budapest XVI. Kerületi Önkormányzat ~~Önkormányzata~~ a Köznevelési törvényben meghatározottak szerint biztosítja feltételeinket.
- A Gazdasági Szervezet ~~Szervezettel~~ való kapcsolat során törekszünk arra, hogy az információáramlás zavartalan legyen.

Kapcsolattartás más intézményekkel:

- Bölcsőde: hasznos információkat kaphatunk a gyermekek óvodáskor előtti ~~fejlődéséről~~ fejlődéséről
- Iskola: kapcsolatunk kialakításában, fenntartásában óvodánk nyitott és kezdeményező, ~~óvónő~~ az óvónők rendszeresen látogatják a közelben működő iskolákat. Beiratkozások alkalmával rendszeresen tájékoztatást kapunk az iskolák működéséről.

Kapcsolatok szakmai - és szakszolgálati intézményekkel:

- Fővárosi Pedagógiai Intézet: továbbképzések, tanfolyamok biztosításával lehetőséget nyújtanak óvónőinknek szakmai tudásuk bővítésére, fejlesztésére, nevelőmunkánk színvonalának emelésére.
- Napraforgó Család- és Gyermejköléti Központ, Családsegítő szolgálat és Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XVI. Kerületi Tagintézménye::a gyermekeink neveléséhez, fejlődéséhez nagymértékben ~~hozzájárulnak~~ hozzájárul. Szükség esetén gyermekvédelmi felelősen keresztül családgondozó igénybevétele. Kapcsolattartás az óvodai szociális segítővel
- Védőnők: gyermekeink fejlődését, egészségük védelmét és megőrzését nagymértékben elősegítik.
- Speciális Szakértői Bizottságok és Göllész Viktor Óvoda, Általános Iskola, Előkészítő Szakiskola és EGYMI: az alapító okiratban foglalt SNI-s gyermekek vizsgálatában, integrálásában, fejlesztésében nyújtanak támaszt.

Kapcsolattartás közművelődési intézményekkel: nevelési feladataink sokoldalú, színes megvalósítását segítik a közművelődési intézmények rendezvényeinek látogatása a gyermekek életkori sajátosságainak és programunk alapelveinek figyelembe vételével.

- múzeumok
- bábszínház
- Állatkert
- Pilisi Természetvédelmi Egylet (Madarász ovi)

- Kapcsolattartás az étkeztetési vállalattal

VI. Szolgáltatásaink

Cél:

Segítse a harmonikus ~~fejődést~~fejlődést, kapcsolódjon általános és speciális feladatainkhoz, a sokoldalú személyiségfejlődéshez, ezzel segítve a nevelési programunk megvalósítását.

Feladat:

A szervező minden alkalommal vegye figyelembe a gyerekek életkori, egyéni sajátosságait, pillanatnyi érzelmi állapotát.

VI. 1. Fenntartó által finanszírozott szolgáltatások

- Logopédiai foglalkozások.
- A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek fejlesztő pedagógiai ellátása, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek egészségügyi, pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs foglalkoztatása.
- Nevelésünk fejlesztési feladatainak meghatározását elősegítő programok: kirándulások, szülői fórumok - szakmai előadások.

VI. 2. Önköltséges szolgáltatások

Évente felülvizsgálva, szülői igényekhez igazítottan, a nevelőtestület szakmai véleménye alapján.

Ezeket a foglalkozásokat délután 4-~~7~~16 óra után tartjuk. A foglalkozások önkéntes alapon szerveződnek.

VI. 3. Költségtérítés nélküli foglalkozás:

Hittan

VII. A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére

A gyermekek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az alap kulturtechnikák elsajátításához szükséges képességek olyan szintjét, hogy óvodásból iskolássá érik, a további nevelői eljárásokban megállják helyüket. Ezeknek a képességeknek testi, lelki és szociális kritériumai vannak, melyek közül egyik sem hanyagolható el, mindegyik egyformán fontos.

- A **testileg** egészségesen fejlődő gyermekek hatéves kor körül eljutnak az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányaik, megkezdődik a fogváltás. Testük arányosan fejlett, teherbíró. Mozgásuk összerendezettebb, harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika. Könnyed eszközzelhasználással, jó egyensúlyérzéssel, keresztcsatornák jó működésével, kialakult testsémával rendelkeznek. Mozgásukat, viselkedésüket, testi szükségleteik kielégítését szándékosan irányítani képesek.
- A **lelkileg** egészségesen fejlődő gyermekek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésükkel készen állnak az új nevelési eljárások befogadására.
- A tanulóshoz szükséges képességeik folyamatosan fejlődnek. Érzékelésük, észlelésük tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciálásnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek. A lelkileg egészségesen fejlődő gyermekek: eljutnak a pontos, valósághű észleléshez, mellyel ismereteik megalapozottak lesznek. Képesek lesznek a figyelem összpontosítására, a problémamegoldó kreatív gondolkodásra. Megismerkednek az elemi ok-okozati összefüggésekkel. Kialakulnak azok a jártasságaik, készségeik, képességeik, melyek révén az érzelmileg motivált cselekvés gondolkodási szintjéről eljutnak a fogalmi gondolkodásig.
- Sajátos nevelésű igényű gyermekek esetében, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető el az iskolaérettség.
- Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

Óvodáskor végére a gyermekek széleskörű ismeretekkel rendelkeznek az őket körülvevő világról, el tudják helyezni magukat az időben, és a társadalmi környezetben. Ismerik személyi adataikat, lakhelyüket, az évszakok, napszakok, napok váltakozását.

- Érthetően, folyamatosan kommunikálnak, beszélnek, gondolataikat, érzelmeiket mások számára érthető formában, életkornak megfelelő tempóban és hangsúllyal tudják kifejezni: minden szófajtát használnak, különböző mondatstruktúrákat, mondatfajtákat alkotnak, tisztán ejtik a magán- és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek), végig tudják hallgatni és megértik mások beszédét.
- Spontán elvégzik az elemi gondolkodási műveleteket.
- Rutinosak lesznek a problémák megfelelő megoldásában.
- Ismereteik rendszerre szerveződnek.
- Figyelmük tartós.
- Szociálisan éretté válnak a további nevelői eljárások befogadására, képesek az együttműködésre, kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaikkal.
- Egyre több szabályhoz tudnak alkalmazkodni.
- Kialakul a feladattudatuk

Nyilvánosságra hozatal

Az óvoda Pedagógiai Programját a törvényben előírt módon megjelentetjük az óvoda honlapján, valamint megtekinthető a Székhely Óvodában a galérián, a Pipitér Telephelyeken pedig a faliújságokra kihelyezett nyomtatott formátumban.

~~Legitimációs záradék~~

~~A Pedagógiai Programot véleményezte:~~

~~Szülői szervezet nevében:~~

.....

Vincze Tóth Andrea

~~A Pedagógiai Programot elfogadta:~~

~~A Nevelőtestület: 2019. november 20-án~~

~~Az erről szóló határozat mellékelve.~~

~~A Pedagógiai Programot jóváhagyta:~~

~~2019. november 20-án:~~

.....

Schrott Ildikó

intézményvezető

Intézményünkben a módosított Pedagógiai Programot ~~2019. december~~2020. szeptember 1-től vezetjük be, mely mindaddig érvényes, amíg a lenti tényezők nem kényszerítenek bennünket módosításra.

- Jogszabály változás esetén.
- Ha a Fenntartó nevelési-oktatási koncepciója megváltozik.
- A nevelőtestület vagy a Szülői Szervezet 51%-a a program módosítását kéri.
- A személyi feltételek jelentős mértékben megváltoznak.

Előírások a programmódosítás előterjesztésére:

Írásbeli előterjesztés az óvodavezetőnek, nevelőtestületnek.

A Pedagógiai Program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra többletkötelezettség hárul, a fenntartó egyetértése szükséges.

Legitimációs záradék

A Pedagógiai Programot véleményezte:

Szülői szervezet nevében:

.....
Vincze-Tóth Andrea

A Pedagógiai Programot elfogadta:

A Nevelőtestület: 2020. augusztus 31-én

Az erről szóló határozat mellékelve.

A Pedagógiai Programot jóváhagyta:

2020. augusztus 31-én:

.....
Schrott Ildikó

intézményvezető

